

Olympias est tempus quatuor annorum

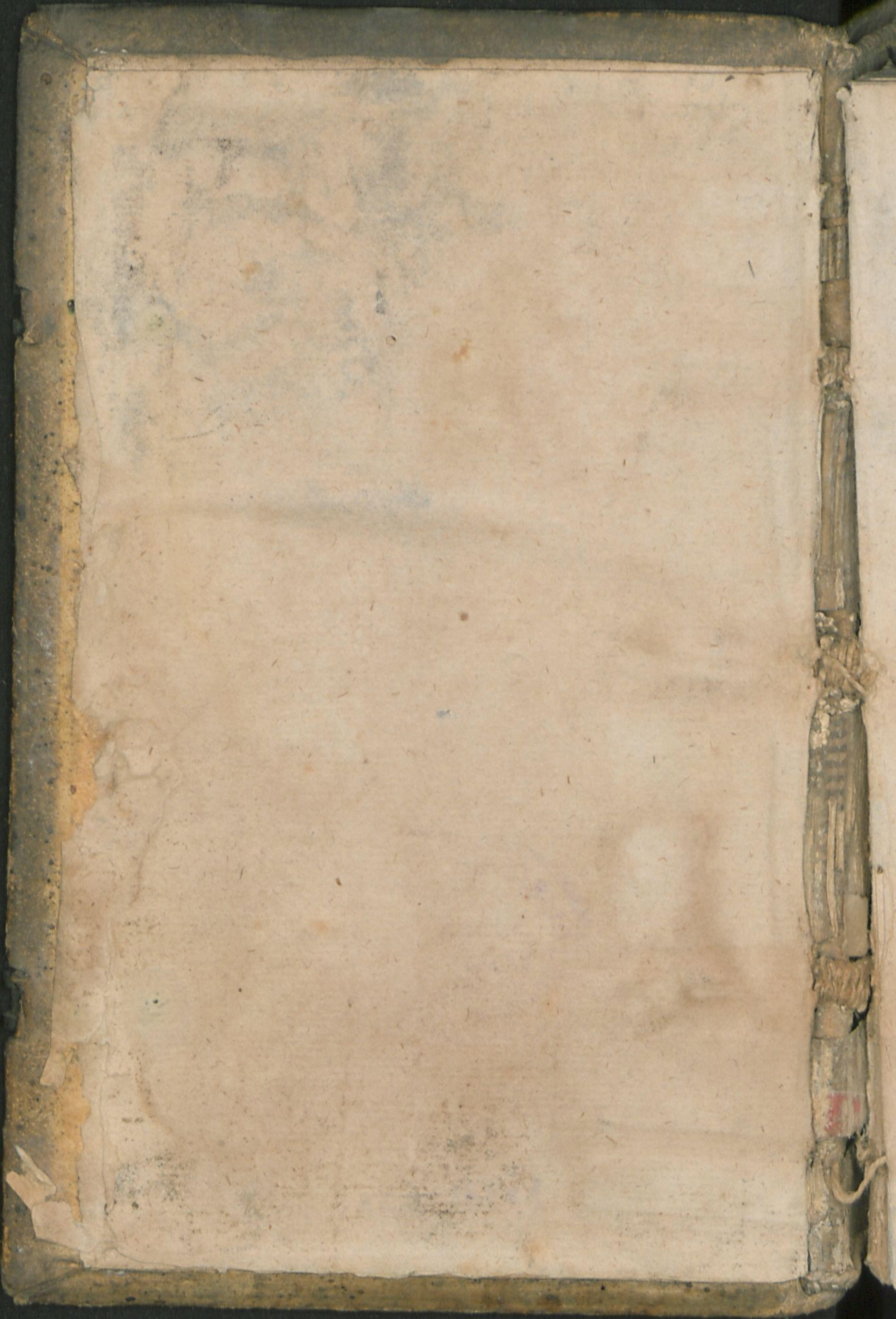
46 b 300. Sammelband

8

Handwritten text in blue ink, possibly a library or collection mark, located near the bottom center of the page.

3.
P. OVIDII
NASONIS

DE PONTO.

LIBRI IIII.

COLONIAE AGRIPPINAE
Excudebatur Gualthero Fabricio IV. L.
M. D. LVII.

[Li 347]

P. OVIDII

NASONIS

DE PONTO

LIBER I

[Epistolae ex Ponto]

GOTTLIEB JACOBINI
Excelsiorum
M. D. C. C. C.

P OVIDII NASONIS

DE P O N T O

LIBER I.

ELEGIA I.

Ad Brutum.

*N*aso Tomitanae iam non no-
uus incola terrae,
Hoc tibi de Getico littora
mittit opus.
Si uacat, hospitio peregrinos
Brute libellos
Excipe, dumq; aliquo, quo li-
bet adde loco.

Publica non audent inter monumenta uenire,
Ne suus hoc illis clausurit autor iter.
Ab quoties dixi, certè nil turpe docetis,
Ite, patet castis uersibus iste locus.
Nec tamen accedunt: sed, ut aspicias ipse, latere
Sub lare priuato tutius esse putant.
Queris, ubi hoc possis nullo componere laeso,
Qua steterant artes, pars uacat illa tibi.
Quid ueniam, nouitate roges fortasse sub ipsa:
Accipe, quodcunq; est, dummodo non sit amor.
Inuenies, quamuis non sit miserabilis index,
Non minus hoc illo triste, quod antè dedi.
Rebus idem, titulo differt, et epistola cui sit
Non occultato nomine missa docet.
Nec uos hoc uultis, sed non prohibere potestis,
Musaq; ad inuitos officiosa uenit.
Quicquid id est, adiunge meis: nil impedit, ortos
Exule, seruatis legibus urbe frui.

Index Tru-
stium.

Quod

4 DE P O N T O

Antonius
Brutus.

Quod metuas non est: Antoni scripta leguntur.
 Doctus & in promptu carmina Brutus habet.
 Nec me nominibus furiosus consero tantis,
 Sæua Deos contra non tamen arma tuli.
 Deniq; Casareo, quod non desiderat ipse,
 Non caret è nostris ullus honore liber.
 Si dubitas de me, laudes admitte Deorum,
 Et carmen dempto nomine sume meum.
 Adiuuat in bello pacatæ ramus oliuæ,
 Proderit autorem pacis habere nihil?
 Cum foret Aeneæ ceruix subiecta parenti,
 Dicitur ipsa uiro flamma dedisse uiam.
 Fert liber Aeneaden, & non iter omne patebit?
 At patriæ pater hic, ipsius ille fuit.
 Ecquis ita est audax, ut lumine cogat abire
 Iactantem Pharia tinnula sinistra manus?
 Ante Deum matrem cornu tibicen adunco
 Cum canit, exiguæ quis stipis æra neget?
 Scimus ab imperio fieri nil tale Dianæ,
 Unde tamen uiuat, uaticinator habet.
 Ipsa mouent animos superiorum numina nostros,
 Turpe nec est tali credulitate capi.
 En ego pro sistro, Phrygiq; foramine buxi
 Gentis Iuleæ nomina sacra fero.
 Vaticinor, moneoq; locum date sacre ferenti:
 Non mihi sed magno poscitur ille Deo.
 Nec quia uel merui, uel sensi principis iram,
 A nobis ipsum nolle putate coli.

Linigena
Isis.

Vidi ego Linigenæ numen uiolasse fatentem
 Isidis, Isiacos ante sedere focos.
 Alter ob huic similem priuatus lumine culpam,
 Clamabat media se meruisse uia.

Tak

LIBER I.

5

Talia coelestes fieri praeconia gaudent,
 Ut sua quid ualeant numina teste probent,
 Saepè leuant poenas, ereptaq; lumina reddunt,
 Cùm benè peccati poenituisse uident.

Poenitet ô si quid miserorum creditur ulli,
 Poenitet, & factò torqueor ipse meo.

Cumq; sit exilium, magis est mihi culpa dolori,
 Estq; pati poenam quam meruisse minus.

Ut mihi dii faueant, quibus est manifestior ipse,
 Poena potest demi, culpa perennis erit.

Mors faciet certè, ne sim, cùm uenerit exul:
 Ne non peccarim mors quoq; non faciet.

Mors præ
 ter crimi-
 na omnia
 tollit,

Non igitur mirum est, si mens mea tabida facta,
 De niue manantis more liquefcit aqua.

Estur ut occulta uiciata putredine nauis,
 Aequoreos scopulos ut cauat unda salis,

Roditur ut scabra positum rubigine ferrum,
 Conditus ut tineæ carpitur ore liber:

Sic mea perpetuos curarum pectora morsus,
 Fine quibus nullo conficiantur habent.

Nec prius hi mentem stimuli, quam uita relinquent:
 Quiq; dolet citiùs, quam dolor ipse, cadet.

Hoc mihi si superi, quorum sumus omnia, credent,
 Forsitan exigua dignus habebor ope.

Inq; locum Scythico uacuum mutabor ab arcu,
 Plus isto duri si precer oris ero.

ELEGIA II.

Ad Maximum.

Maxime, qui tanti mensurâ nominis implet, Fabius
 Et geminas animi nobilitate genus. Maximus
 Quin nasci ut posses, quamuis cecidere trecenti,
 Non omnes Fabios abstulit una dies.

A 3 Forfi-

DE P O N T O

Porſitan hæc à quo mittatur epiſtola quæras,
 Quisq; loquar tecum, certior eſſe uelis:
 Heu mihi, quid faciam? uereor, ne nomine lecto,
 Durus, & auerſa cætera mente legas.

Viderit hæc ſi quis, tibi me ſcripſiſſe fateri.

Audebo, & proprijs ingemuiſſe malis.

Viderit, audebo tibi me ſcripſiſſe fateri,

Atq; modum culpæ notificare meæ.

Qui, dignum poena cum me grauiore fuiſſe

Confitear poſſum uix grauiora pati.

Hoſtibus in medijs, interq; pericula uerſor,

Tanquam cum patria pax ſit adempta mihi.

Qui mortis ſæuo geminent ut uulnere cauſas,

Omnia uipereo ſpicula felle linunt.

His eques inſtructus perterrita moenia luſtrat,

More lupi clauſas circumeuntis oues.

At ſemel intentus neruo leuis arcus equino

Vincula ſemper habens irrefoluta manet.

Tecta rigent fixis ueluti uallata ſagittis,

Portaq; uix firma ſum mouet arma ſera.

Adde loci faciem nec fronde, nec arbore tecti,

Et quod iners hyemi continuatur hyemis.

Quatuor Hic me pugnantem cum frigore, cumq; ſagittis,

annis ex- Cumq; meo fato, quarta fatigat hyemis.

ul Ouidi- Hinc carè lacrymæ, niſi cum ſtupor obſtitit illis

us. Et ſimilis morti corpora torpor habet.

Miobefa- Felicem Nioben, quamuis tot funera uidit,

xia. Quæ poſuit ſenſum ſaxea facta malis.

Vos quoq; felices, quarum elamantia fratrem

Cortice uelauit populus ora nouo.

Ille ego ſum, lignum qui non admittor in ullum,

Ille ego ſum, fruſtra qui lapis eſſe uelim.

Ipſa

L I B E R I.

Ipsa Medusa oculis ueniat licet obuia nostris,
 Admittet uires protinus ipsa suas.
 Viuimus, ut nunquam sensu careamus amaro,
 Et grauior longa fit mea poena mora,
 Sic inconsumptum Tyrii, semperq; renascens
 Non perit, ut possit saepe perire, iecur.
 At puto cum requies medicinaq; publica curae
 Somnus adest, solitis nox uenit orbe malis.
 Somnia me terrent ueros imitantia casus,
 Et uigilant sensus in mea damna mei.
 Aut ego Sarmaticas uideor uitare sagittas,
 Aut dare captiuas in fera uincla manus.
 Aut, ubi decipior melioris imagine somni,
 Aspicio patriae tecta relicta meae.
 Et modo nobiscum, quos sum ueneratus, amici,
 Et modo cum chara coniuge multa loquor.
 Sic, ubi percepta est breuis et non uera uoluptas,
 Peior ab admonitu fit status ille boni.
 Siue dies igitur caput hoc miserabile cernit,
 Siue pruinosae noctis aguntur equi:
 Sic mea perpetuis lique scunt pectora curis,
 Ignibus admotis ut noua cera solet.
 Saepe precor mortem, mortem quoq; deprecor idem,
 Ne mea Sarmaticum contegat ossa solum.
 Cum subit, Augusti quae sit clementia, credo
 Mollia naufragijs littora posse dari.
 Cum uideo quam sint mea fata tenacia, frangor,
 Spesq; leuis magno uicta timore cadit,
 Nec tamen ulterius quicquam sperare pecorūe,
 Quam malè musato posse carere loco.
 Aut hoc, aut nihil est, pro me tentare modestè,
 Gratia quod saluo uestro pudore queat.

Tytius

Linque
ri curis.

A A ELE-

S D E P O N T O

ELEGIA III.

Ad Maximum.

Suscipe Romanae facundia Maxime lingua,
 Difficilis causa mitte patrocinium.
 Est mala (confiteor) sed te bona fiet agente,
 Lenia pro misera fac modò uerba fuga.
 Nescit enim Caesar, quamuis Deus omnia norit,
 Vltimus hic qua sit condicione locus.
 Magna tenent illud numen molimina rerum,
 Haec est coelesti pectore cura minor.
 Non uecat, in qua sint positi regione Tomitæ
 Quærere, finitimo uix loca nota Getæ.
 Aut quid Sauromatæ faciant, quid Iazyges acres,
 Cultaq; Orestæ Taurica terra Deæ.
 Quæq; aliæ gentes ubi frigore constitit Ister,
 Dura meant celeri terga per annis equo
 Maxima pars hominum nec te pulcherrima curat
 Roma, nec Ausonij militis arma timet.
 Dant illis animos arcus, plenaq; pharetra,
 Quæq; libet longis cursibus aptus equus.
 Quodq; sitim didicere diu tolerare famemq;
 Quodq; sequens nullas hostis habebit aquas.
 Ira * uiri mitis non me misisset in istam,
 Si satis hæc illi nota fuisset humus.
 Nec me, nec quenquam Romanum, gaudet ab hoste.
 Meq; minus, uitam cui dedit ipse, capi.
 Noluit, ut poterat, minimo me perdere nutu,
 Nil opus est ullis in mea fata Getis.
 Sed neq; cur morerer, quicquã mihi cõperit actum:
 Nec minus infestus, quàm fuit, esse potest.
 Tunc quoq; nil fecit, nisi quod facere ipse coëgi,
 Penè etiam merito paretor ira meo est.

Scythas
 Justin. tra
 dediteq; ia
 bus solere
 uti prop
 ter perni
 citatem.
 * dei.

Dij

LIBER I.

Dij faciant igitur, quorum * mitissimus ille est,
Alma nihil maius, maius Casare terra ferat.

9 * Iustini-
mus

Vtq; diu sub eo, sic sit sub Casare terra,
Perq; manus huius tradita gentis eant.

At tu tam placido, quam nos quoq; sensimus illum,
Iudice pro lachrymis ora resolve meis.

Tuta mi-
seriam pe-
tit.

Non petis ut bene sit, sed ut male, tutius utq;
Exilium seuo distet ab hoste meum,

Quamq; dedere mihi praesentia numina vitam
Non adimat stricto squalidus ense Getes.

Deniq; si moriar, subeam pacatus aruum,
Ossa nec a Scythica nostra premantur humo.

Nec male compositos, ut scilicet exule dignum est,
Bistonij cineres ungula pulset equi.

Et ne, si superest aliquis post funera sensus,
Terreat ut manes Sarmatis umbra meos.

Vimbra
Sarmatis
Patronus
Maximus

Casaris haec animum poterant audita mouere,
Maxime mouissent si tamen ante tuum.

Vox precor augustas pro me tua molliat aures,
Auxilio trepidis quae solet esse reis.

Assuetaq; tibi doctae dulcedine linguae,
Aequandi superis pectora flecte uiri.

Augusti
clementia.

Non tibi Theromedo, crudusq; rogabitur Atreus,
Quiq; suis homines pabula fecit equis.

Sed piger ad poenas princeps, ad praemia uelox,
Quiq; dolet, quoties cogitur esse ferox.

Qui uincit semper, uictis ut parcere possit,
Claudit et aeterna ciuica bella fera.

Multa metu poenae, poena qui pauca coercet,
Et iacit inuita fulmina rara manu.

Ergo tam placidas orator missus ad aures,
Vt propior patriae, sit fuga nostra, roga.

A 5

Ille

Ille ego sum, qui te colui, quem festa solebat
Inter conuiuas mensa uidere tuos.

Ille ego, qui dixi uestros Hymenæon adignes,
Et cecini fausto carmina digna thoro,
Cuius te solitum memini laudare libellos,
Exceptis, domino qui nocuere suo.

Cui tua nonnunquam miranti scripta legebas,
Ille ego, de uestra cui data nupta domo est,
Hanc probat, & primo dilectam semper ab æuo
Est inter comites Martia censa suas.

Inq̄ suis habuit matertera Cæsaris antè:
Quarum iudicio si qua probata, proba est.

Ipsa sua melior fama laudantibus istis

Claudia.

Claudia diuina non eguisset ope.

Nos quoq̄ præteritos sine labe peregimus annos,
Proxima pars ultæ transilienda meæ est.

**Vxor
Ouidij.**

Sed de me ut sileam, coniunx mea sarcina uestra est,
Non potes hanc salua dissimulare fide.

Confugit hæc ad uos, uestrasq̄ amplectitur aras:
Iure uenit cultos ad sibi quisq̄ Deos.

Flensq̄ rogat, precibusq̄ lenito Cæsare uestris,
Busta sui fiant ut propiora uiri.

ELEGIA IIII.

Ad Rufinum.

Hanc tibi Naso tuus mittit Rufine salutem,
Qui miser est, ulli si suus esse potest.

Reddita confusæ nuper solatia menti,
Auxilium nostris spemq̄ tulere malis.

Vtq̄ Machaonijs Pæantijs artibus heros
Lenito medicam uulnere sensit opem:

Sic ego mente iacens, & acerbo saucius ictu,
Admonitu coepi fortior esse tuo.

En

Eniam deficiens sic ad tua uerba reuixi,
 Vt solet infuso uena redire mero.
 Nec tamen exhibuit tantas facundia uires,
 Vt mea sint dictis pectora sana tuis.
 Vt multum demas nostro de pectore curæ,
 Non minus exhausto, quod superabit, erit.
 Tempore ducetur longo fortasse cicatrix,
 Horrent admotas uulnera cruda manus.
 Non est in medico, semper releuetur ut æger:
 Interdum docta plus ualet arte malum.
 Cernis, ut è molli sanguis pulmone remissus
 Ad Stygias certo limite ducat aquas?
 Afferat ipse licet sacras Epidaurius herbas,
 Sanabit nulla uulnera cordis ope.
 Tollere nodosam nescit medicina podagram,
 Nec formidatis auxiliatur aquis.
 Cum quoq; interdum nulla medicabilis arte:
 Aut si sit, longa est attenuanda mora.
 Cùm bene firmarunt animum præcepta iacentem,
 Sumptaq; sunt nobis pectoris arma tui.
 Rursus amor patriæ ratione ualentior omni,
 Quod tua fecerunt scripta, retexit opus.
 Sive pium uis hoc, seu uis muliebri uocari,
 Confiteor, misero molle cor esse mihi.
 Non dubia est Ithaci prudentia, sed tamen optat
 Fumum de patrijs posse uidere focis.
 Nescio qua natale solum dulcedine cunctos
 Ducit, & immemores non sinit esse sui.
 Quid melius Roma? Scythico quid frigore peius?
 Huc tamen ex illa Barbarus urbe fugit.
 Cùm bene sint clausæ cauea Pandione natæ,
 Nititur in sylvas quæq; redire suas.

Cicatrice
ducere.

Quædã in
curabilia.

Podagra.
Hydropi-
sis.

Vlysses
Ithacam
immorta-
litati præ-
tulit, ut te-
statur Ci-
cero.

Assuetos

Assuetos tauri saltus assueti leones
(Nec feritas illos impedit) antra petunt.

Tu tamen exilij morsus ex pectore nostro
Fomentis speras cedere posse tuis.

Effice, uos ipsi ne tam mihi sitis amandi,
Talibus ut leuius sit caruisse malum.

At puto qua fueram genitus tellure carenti,
In tamen humano contigit esse loco.

Orbis in extremi iaceo desertus arenis,
Fert ubi perpetuas obruta terra niues.

**Scythia
niuosa.** Non ager hinc pomum, non dulces educat uuas,
Non salices ripa, robora monte uirent.

Ne' ue fretum laudes terra magis, æquora semper
Ventorum rabie solibus orba tument.

Quo' cunq; aspicias, campi cultore carentes,
Vastaq; quæ nemo uendicet, arua iacent.

Hostis adest dextra læuaq; à parte timendus,
Vicinoq; metu terret uirunq; latus.

Altera Bistonias pars est sensum sagittas,
Altera Sarmatica spicula missa manu.

**Clarorū
uirorum
exilia.** Inunc, & ueterum nobis exempla uirorum,
Qui forti casum mente tulere, refer.

Et graue magnanimi robur mirare Rutill,
Non usi reditus conditione dati.

Smyrna uirum tenuit, nō Pontus, & hostica tellus,
Smyrna minùs nullo penè petenda loco.

Non doluit patria Cynicus procul esse Sinopens,
Legit enim sedes Attica terra tuas.

Arma Neoclides qui Persica contudit armis,
Argolica primam sensit in urbe fugam.

Aristides. Pulsus Aristides patria Lacedæmona fugit,
Inter quas dubium, quæ prior esset, erat.

Cæde

Cade puer facta Patroclus Opuntia reliquit, Patroclus
 Thessalicamq; adiit hospes Achillis humum.
 Exul ab Aemonia Pirenda cessit ad undam,
 Quo duce trabs Colcha sacra cucurrit aqua.
 Liquit Agenorides Sidonia moenia Cadmus, Cadmus.
 Poneret ut muros in meliore loco.
 Venit ad Adrastum Tydeus Chalydone fugatus,
 Et Teucrum Veneri grata recepit humus. Teucer.
 Quid referam ueteres Romanae gentis, apud quos
 Exulibus tellus ultima Tybur erat?
 Persequar ut cunctos, nulli datus omnibus auis
 Tam procul à patria est, horridioruz locus.
 Quò magis ignoscat sapientia uestra dolenti,
 Quae facit ex dictis non ita multa tuis.
 Nec tamen inficior, si possent nostra coire
 Vulnera, praeceptis posse coire tuis.
 Sed uereor, ne me frustra sanare labores,
 Nec tuuer ad mota perditus ager opt.
 Nec loquor haec quia sit maior prudentia nobis, *mihio
 Sed sim, quam medico notior ipse * tibi.
 Ut tamen hoc ita sit, munus tua grande uoluntas
 Ad me peruenit, consuluiq; boni.

ELEGIA V.

Ad uxorem.

Iam mihi deterior canis aspergitur aetas,
 Iamq; meos uultus ruga senilis arat.
 Iam uigor, & quasso languent in corpore uires,
 Nec iuueni lusus qui placuere, iuuant.
 Nec me si subito uideas, cognoscere possis,
 Aetatis facta est tanta ruina mea.
 Confiteor facere hoc annos, sed & altera causa est, Senectus
 Anxietas animi, continuusq; labor. Curæ.

Nam

Omnibus
sua est se-
nectus.

Ante diē
senex.

• sacra

• Agenore

Nam mea per longos si quis mala digerat annos,
Crede mihi, Pyllo Nestore maior ero.

Cernis ut in duris (¶ quid boue firmitus?) aruis

Fortia taurorum corpora frangat opus?

Quæ nunquam uacuo solita est cessare nouali,

Fructibus assiduis lassæ senescit humus.

Occidet, ad Circi si quis certamina semper,

Non intermissis cursibus ibit equus.

Firma sit illa licet, soluetur in æquora nauis,

Quæ nunquam liquidis sicca carebit aquis.

Me quoq; debilitat series immensa laborum,

Ante meum tempus cogor ¶ esse senex.

~~Ocia corpus alunt, animus quoq; pascitur illis,~~

~~Immodicus contra carpit utrunq; labor.~~

Aspice in bas partes quod uenerit Aesone natus,

Quam laudem à sera posteritate ferat.

At labor illius nostro leuiorq; minorq;

Si modò non uerum nomina magna premunt.

Ille est in Pontum Pelia mittente profectus.

Qui uix Thessaliæ sine timendus erat.

Cæsaris ira mihi nocuit, quem solis ab ortu,

Solis ad occasus utraq; terra timeret.

Iunctior Aemonta est Põto quàm Roma sit Ilstro,

Et breuius quàm nos ille peregit iter.

Ille habuit comites primos telluris Achiuæ,

At nostram cuncti deseruere fugam.

Nos fragili ligno uastum sulcauimus æquor,

Quæ tulit Aesoniden * firma carina fuit.

Nec mihi Typhis erat rector, nec * Amytore na

Quas fugerem docuit, quas sequereturq; uias. (tus

illum tutata est cum Pallade regta Iuno,

Defendere meum numina nulla caput.

Uluen

Illum furtivæ iuvêre Cupidinis artes,
 Quas à me uellem non didicisset amans.
 Ille domum redijt, nos his moriemur in aruis,
 Persiterit! æsi si grauis ira Dei,
 Durius est igitur nostrum fidissima coniunx,
 Illo, quod subijt Aesone natus opus.
 Te quoq; quam iuuenem discedens urbe reliquit,
 Credibile est nostris insensuisse malis.
 O ego dij faciant, talem te cernere possim,
 Charaq; mutatis oscula ferre comis.
 Amplectiq; meis corpus non pingue lacertis.
 Et gracile hoc fecit dicere cura mei.
 Et narrare meos flenti flens ipse dolores,
 Sperato nunquam colloquioq; frui.
 Thuraq; Caesaribus cum coniuge Casare dignas
 Dijs ueris memori debita ferre manu.
 Memnonis hanc utinam lenito Casare mater
 Quàm primum roseo prouocet ore diem.

ELEGIA VI.

Ad Maximum.

Ille tuos quondam non ultimus inter amicos,
 Vt sua uerba legas Maxime, Naso rogat,
 In quibus ingenium desiste requirere nostrum,
 Nescius exilij ne uideare mei.
 Cernis ut ignauum corrumpant ocia corpus?
 Vt capiant uicium ni moueantur aquæ?
 Sic mihi, si quis erat dicenti carminis usus,
 Deficit, estq; minor factus inerte situ.
 Hæc quoq; quæ legit is, si quid mihi Maxime credis,
 Scribimus inuita uixq; coacta manu.
 Non libet in tales animum contendere curas,
 Nec uenit in duros musa uocata Getas.

Aquæ fræ
 gnâtes uñ
 ciantur.

Verfus du
ri perinde
ut uita.
Emēdare
q̄ scribere
laborio-
sius.

*Vt tamen ipse uides, luctor deducere uersum,
Sed non fit fato mollior ipse meo.*

*Cum relego, scripsisse pudet, quia plurima cerno,
Me quoq; qui feci, iudice digna lui.*

*Nec tamen emendo: labor hic quam scribere maior,
Mensq; pati durum sustinet agra nihil.*

Scilicet incipiam lima mordacius uti,

• Et

**Vt subiudicium singula uerba uocem?*

Torquet enim fortuna parū, nisi Lychus in Hebrū

Confluat? & frondes Alpibus addat Athos?

Parcendum est animo miserabile uulnus habenti.

Subducunt oneri colla perusta boues:

At puto fructus adest, iustissima causa laborum,

Et sata cum multo foenore reddit ager.

Tempus ad hoc nobis (repetas licet omnia) nullum

Præfuit, atq; utinam non nocuisset opus.

Cur igitur scribam miraris, miror & ipse,

Et tecum quaero sæpè quid inde petam.

Poëte in-
fani ha-
biti.

An populus uerè sanos neget esse poëtas?

Sumq; fides huius maxima uocis ego?

Qui sterili cum sim toties deceptus ab aruo,

Damnosa persto condere semen humo.

Scilicet est cupidus studiorum quisq; suorum,

Tempus & assuetæ ponere in arte iuuat.

Saucius euitat pugnas gladiator, & idem

Immemor antiqui uulneris arma capit.

Nil sibi cum pelagi dicit fore naufragus undis,

Et ducit remos, qua modò nauit aqua:

Sic ego constanter studium non utile seruo,

Et repeto nollem quas coluisse, Deas.

Ocium p̄
morte.

Quid potius faciam? non sum qui segnia ducam

Ocia: mors nobis tempus habetur iners.

Nec

Nec iuuat in lucem nimio marcescere uino,
 Nec tenet incertas alea blanda manus.
 Cum dedimus somno, quas corpus postulat horas,
 Quo ponam uigilans tempora longa modo?
 Moris an obitus patrij contendere discam
 Sarmaticos arcus? et trabar arte loci?
 Hoc quoq; me studium prohibent assumere uires,
 Mensq; magis gracili corpore nostra ualet.
 Cum bene quaesieris, quid agam, magis utile nil est
 Artibus ijs, quae nil utilitatis habent.
 Consequor ex illis casus obliuia nostri,
 Hanc messem satis est si mea reddit humus.
 Gloria uos acuat, uos ut recitata probentur
 Carmina, Pieris inuigilate choris.
 Quod uenit ex facili satis est componere nobis,
 Et nimis intenti causa laboris abest,
 Cur ego sollicita poliam mea carmina cura?
 An uerear ne non approbet illa Getes?
 Forsitan audacter faciam, sed gloriior Istrum
 Ingenio nullum maius habere meo.
 Hoc, ubi uiuendum est, satis est si consequor aruo,
 Inter inhumanos esse poeta Getas.
 Quid mihi diuersum fama contendere in orbem?
 Quem fortuna dedit, Roma sit ille locus.
 Hoc mea contenta est infelix Musa theatro,
 Sic merui, magni sic uoluere Dei.
 Nec reor hinc istuc nostris iter esse libellis,
 Quo Boreas penna deficiente uenit.
 Diuidimur caelo, quaeq; est procul urbe Quirini,
 Aspiciat hirsutos commimus Vrsa Getas.
 Per tantum terrae, tot aquas uix credere possum
 Indicium studij transiisse mei.

Obliuia
 querere
 malorū,

Poeta Ge
 ticus,

B

Finge

Finge legi, quodq; est mirabile, finge placere,
 Authorem certè res iuuat ista nihil.
 Quid tibi si calida prosit laudère Syene,
 Aut ubi Taprobanen Indica tingit aqua?
 Altius tre libet, si te distantia longè
 Pleiadam laudent signa, quid inde feres?
 Sed neq; peruenio scriptis melioribus istuc,
 Famaq; cum domino fugit ab urbe suo.
 Vosq;, quibus perij tunc cum mea fama sepulta est,
 Nunc quoq; de nostra morte tacere reor.

ELEGIA VII.

Ad Græcinum.

ECquid ut audisti (nam te diuersa tenebat
 Terra) meos casus, cor tibi triste fuit?
 Disimules, meruasq; licet Græcine fateri,
 Si bene te noui, triste fuisse liquet.
 Non cedit in mores feritas inamabilis istos,
 Nec minus à studijs distidet ista tuis.
Artibus ingenuis quarum tibi maxima cura est,
Pectora mollescunt, asperitasq; fugit.
 Nec quisquam meliore fide complectitur illas,
 Quàm sinit officium, militiaq; labor.
 Certè ego cum primùm potui sentire, quid essem,
 (Nam fuit attonito mens mihi nulla diu)
 Hanc quoq; fortunam sensi, quod amicus abesses,
 Qui mihi præsidium grande futurus eras.
 Tecum tunc aberant agræ solatia mentis,
 Magnaq; pars animi consilijq; mei.
 At nunc quod superest, fer opè precor eminus unã,
 Alloquioq; iuua pectora nostra tuo.
 Quæ (non mendaci si quisquam credis amico)
 Stulta magis dici, quàm scelerata decet.

Artibus
 ingenuis
 mollescunt

Cum

Neo

Nec breue, nec tutum est, peccati quæ sit origo
 Scribere tractari uulnera nostra timent.
 Quali acunq; modo mihi sint ea facta, rogare
 Desine, non agites si qua coire uelis.
 Quisquid id est, ut nō facinus sic culpa uocanda est,
 Omnis at in magnos culpa deos, scelus est.
 Spes igitur pœnæ menti Græcine leuanda,
 Non est ex toto nulla relictæ meæ.
 Hæc dea, cum fugerent sceleratus numina ternis,
 In dijs inuisa sola remansit humo.
 Hæc facit ut uiuat fossor quoq; compede uinctus,
 Liberaq; à ferro crura futura putet.
 Hæc facit ut uideat cum ternis undiq; nullas,
 Naufragus in medijs brachia iactet aquis.
 Sæpè aliquem solers medicorum cura relinquit,
 Nec spes huic uena deficiente cadit.
 Carcere dicuntur clausi sperare salutem,
 Atq; aliquis pendens in cruce uota facit.
 Hæc dea quam multos laqueo sua colla ligantes
 Non est proposita passa perire nece.
 Me quoq; conantem gladio finire dolorem
 Arcuit, iniecta continuitq; manu.
 Quidq; facis? lachrymis opus est, nō sanguine dixit:
 Sæpè per has flecti principis ira solet.
 Quamuis est igitur meritis indebita nostris,
 Magna tamen spes est in bonitate Dei.
 Qui ne difficilis mihi sit, Græcine precare,
 Confer & in uotum tu quoq; uerba meum.
 Inq; Tomitana iaceam tumulatus arena,
 Si te non nobis ista uouere liquet.
 Nam prius incipient turres uitare columbæ,
 Antra fera, pecudes gramina, mergus aquas,

Culpa O
 uidii.
 Spes alit
 homines.

B a Quam

Quam malè se præstet ueteri Græcinus amico:
Non ita sunt satis omnia uersa meis.

ELEGIA VIII.

Ad Messalinum.

Littera pro uerbis tibi Messaline salutem,
Quam legis, à scæuis attulit usq; Getis,
Indicat auctorem locus? an nisi nomine lecto,
Hæc me Nasonem scribere uerba latet?
Æquis in extremo positus iacet orbe tuorum,
Me tamen excepto, qui precor esse tuus?
Dij procul à cunctis, qui te uenerantur, amantq;
Huius noticiam gentis abesse uelint.
Non satis est inter glaciem Scythicasq; sagittas
Viuere, si uita est mortis habenda genus.
Nos premat aut bello tellus, aut frigore coelum,
Truxq; Getes armis, grandine pugnet hyems,
Nos habeat regio nec pomis foeta nec uuis,
Et cuius nullum cessat ab hoste latus:
Cætera sit sospes cultorum turba tuorum,
In quibus ut populo pars ego parua fui.
Me miserum, si tu uerbis offenderis istis,
Nosq; negas ulla parte fuisse tuos.
Utq; sit hoc uerum, mentito ignoscere debes,
Nil demit laudi gloria nostra tue.
Quis se Cæsaribus notum non fingit amicum?
Da ueniam fasso, tu mihi Cæsar eris.
Nec tamen irrumpo, quò non licet ire, satisq; est
Atria si nobis non patuisse negas.
Utq; tibi fuerit mecum nihil amplius, uno
Nempe salutaris quam prius ore minus.
Nec tuus est genitor nos inficiatus amicos,
Hortator studij, causaq; faxq; mei.

Vita quæ
dam mor
tis genus.

Messalini
pater.

Cui

Cui nos & lachrymas, supremum in funere munus,
Et dedimus medio scripta canenda foro.

Adde, quod est frater tanto mihi iunctus amore,
~~Quantus in Attridis, Tyndaridisq; fuit.~~

Is me nec comitem, nec dedignatus amicum est,
Si tamen haec illi non nocitura putas.

Sin minus, hac quoq; me mendacem parte fatebor,
Clausa mihi potius tota sit illa domus.

Sed neq; claudenda est, & nulla potentia uires
Praestandi, ne quid peccet amicus habet.

Et tamen ut cuperem culpam quoq; posse negari,
Sic facinus nemo nescit abesse mihi.

Quod nisi delicti pars excusabilis esset,
Parua relegati poena futura fuit.

Ipse sed hoc uidit, qui praevider omnia, Caesar,
Stultitiam dici crimina posse mea.

Quamq; ego permisi, quamq; est res passa, pepercit,
Vsus & est modicè fulminis igne sui.

Nec uitam nec opes, nec ademit posse reuerti,
Si sua per uestras uicta sit ira preces.

At grauter cecidi, quid enim mirabile, si quis
A Ioue percussus non leue uulnus habet?

Ipse suas quamuis uires inhiberet Achilles,
Missa graues ictus Pelias hasta dabat.

Iudicium nobis igitur cum uindictis adsit,
Non est cur tua me ianua nosse neget.

Culta quidem (fateor) citra quam debuit illa est,
Sed fuit in fatiis hoc quoq; (credo) meis.

Nec tamen officium sensit domus altera nostrum.
Hic illic uestro sub lare semper eram.

Quaerq; tua est pietas, ut te non excolat ipsum,
Ius aliquod tecum fratris amicus habet.

Stultitia,
no crimē
Nasonis.

Achillis
hasta.

Quid! quod, ut emeritis referenda est gratia semper,
Sic est fortuna promeruisse tua.

Quod si permittis nobis suadere, quod optas,
Ut des, quam reddas plura precare Deos.

Idq; facis, quantumq; licet meminisse, solebas
Officij causa pluribus esse dati.

Quolibet in numero me Messaline repone,
Sim modo pars uestra non aliena domus.

Et mala Nasonem, quoniam meruisse uidetur,
Si non ferre doles, at meruisse dole.

ELEGIA IX.

Ad Seuerum.

A Tibi dilecto missam Nafone salutem
Accipe pars anime magna Seuere mee.
Nec roges quid agam: si persequar omnia, flebis,
Summa satis nostri sit tibi nota mali.

~~Viuimus assiduis experies pacis in armis,~~
~~Dum pharetrato bella mouente Getæ.~~

Deq; tot expulsis sum miles in exule solus,
Tuta (neq; inuideo) cætera turba laret.

In procin
ctu carmi
na facere.
Binomi
nis Ister.

Quoq; magis noseros uenia dignere libellos,
Hæc in procinctu carmina facta leges.
Stat uetus urbs ripæ uicina binominis Istri,
Moenibus & positu uix adeunda loci.

Caspus Aegyptus, de se si creditur ipsis,
Condidit & proprio nomine dixit opus.

Hanc ferus Odrysis inopino Marte peremptis
Cepit, & in regem sustulit arma Getes.

Ille memor magni generis, uirtute quod auget,
Protinus innumero milite cinctus adest.

Nec prius abscessit, merita quam cæde nocentum
Se nimis ulciscens extitit ille nocens.

At

At tibi rex a quo detur fortissime nostro,
 Semper honorata sceptrā tenere manu.
 Teq; quod et praestat (quid enim tibi plenius opte?) **Martia.**
 Martia cum magno Casare Roma probet. **Roma.**
 Sed memor unde abij, queror o iucunde sodalis,
 Accedant nostris scua quod arma malis.
 Ut careo uobis Scythicas detrusus in oras,
 Quattuor autumnos Pleias orta facit.
 Nec tu credideris urbana commoda uitae
 Querere Nasonem, querit et illa tamen.
 Nam modo uos animo dulces reminiscor amici,
 Nunc mihi cum chara coniuge nata subit.
 Atq; domo rursus, pulchrae loca uertor ad urbis,
 Cunctaq; mens oculis prauidet illa suis.
 Nunc fora, nunc aedes, nunc marmore tecta theatra,
 Nunc subit aequata porticus omnis humo.
 Gramina nunc campi pulchros spectantis in hortos, **Euripus.**
 Stagnaq; et Euripi, uirgineusq; liquor.
 At (puto) sic urbis misero est erepta uoluptas,
 Quolibet ut saltem rure frui libeat,
 Non meus amissos animus desiderat agros,
 Ruraq; Peligno conspicienda solo.
 Nec quos promiseris positos in montibus hortos
 Spectat flaminea Claudia iuncta uiae, **Via flami**
 Quos ego nescio cui colui, quibus ipse solebam **nea &**
 Ad sata fontanas (nec pudet) addere aquas. **Claudia.**
 Sunt ibi, si uiuunt, nostra quoq; consita, quaedam,
 Sed non et nostra poma legenda manu.
 Pro quibus amissis, utinam contingere possit
 Hic saltem profugo gleba colenda mihi.
 Ipse ego pendentes (liceat modo) rupe capellas,
 Ipse uelim baculo pascere nixus oues.

B

4

Ipse

24 DE P O N T O

Ruricolæ
boues.

*Ipse ego, ne solitis insistant pectora curis,
Ducam ruricolas sub iuga panda boues.
Et discam Getici quæ norunt uerba iuueni,
Assuetas illis adiiciamq; minas.
Ipse manu capulum pressi moderator aratri,
Experiar mota spargere semen humo.
Nec dubitem longis purgare ligonibus arua,
Et dare quas sitiens iam bibat hortus aquas.
Vnde sed hoc nobis, minimum quos inter & hostem
Discrimen murus clausaq; porta facit?
At tibi nascenti (quod toto pectore lætor)
Nerunt fatales forcia fila deæ.*

Via Appia.

*Te modò cæpus habet, densa modò porticus umbras,
Nunc, in quo ponis tempora rara, forum.
Umbria te reuocat, nec non Albana petentem,
Appia feruenti ducit in arua rota.
Forsitan hoc optes, ut iustam supprimat iram
Cæsar, & hospitium sit tua uilla meum.
Ab nimium est quod amice petis, moderantius opta,
Et uoti (quæso) contrahe uela tui.
Terra uelim propior, nulliq; obnoxia bello
Detur, erit nostris pars bona dempta malis.*

ELEGIA X.

Ad Maximum.

Lachry-
mæ Naso-
nis.

*Q*uæ mihi de raptu tua uenit epistola Celso,
Protinus est lachrymis humida facta me-
Quodq; nefas dictu est fieri nec posse putari, (is.
Inuitis oculis littera lecta tua est.
Nec quicquam ad nostras peruenit acerbius aures,
Ut sumus in Ponto perueniatq; precor.
Ante meos oculos tanquam præsentis imago
Hæret, & extinctum uiuere fingit amor.

Sapè

Sæpè refert animus lusus grauitate carentes,
 Seria cum liquida sæpè peracta fide.
 Nulla tamen subeunt mihi tempora densius istis,
 Quæ uellem uitæ summa fuisse meæ.
 Cùm domus ingenti subito mea lapsa ruina
 Concidit, in domini procubuitq; caput:
 Adfuit ille mihi, cùm me pars magna reliquit,
 Maxime fortuna nec fuit ille comes.
 Illum ego non aliter flentem mea funera uidi,
 Ponendus quàm si frater in igne foret.
 Hæsit in amplexu, consolatusq; iacentem est,
 Cumq; meis lacrymis miscuit usq; suas.
 O quoties uitæ custos inuisus amara.
 Continuit promptas in mea fata manus,
 O quoties dixit: placabilis ira Deorum est,
 Viue, nec ignosci tu tibi posse nega.
 Vox tamen illa fuit celeberrima, respice quantum
 Debeat auxilium Maximus esse tibi.
 Maximus incumbet, quaq; est pietate, rogabit,
 Ne sit ad extremum Cæsaris ira tenax.
 Cumq; suis fratris uires adhibebit, et omnem,
 Quò leuius doleas, experietur opem.
 Hæc mihi uerba mala minuerunt tædia uitæ,
 Quæ tu ne fuerint Maxime uana, caue.
 Huc quoq; uenturum mihi se iurare solebat,
 Non nisi te longæ ius sibi dante uiæ.
 Nam tua non alio coluit penetralia ritu,
 Terrarum dominos quàm colis ipse Deos.
 Crede mihi, multos babeas cùm dignus amicos,
 Non fuit è multis quolibet ille minor:
 Si modò non census, nec clarum nomen auorum,
 Sed probitas magnos ingeniumq; facit.

Densus, p
frequentis

Maximus
interces-
sor Ouidij
apud Au-
gustum.

Ingenium
magnos
facit.

Iure igitur lacrymas Celso libamus adempto,
 Cum fugerem, uiuo quas dedit ipse mihi.
 Carmina iure damus raros testantia mores,
 Ut tua uenturi nomina Celse legant.

Hoc est, quod possum Geticis tibi mittere ab aruis,
 Hoc solum est istic, quod licet esse meum.

Comito. Funera non potui comitare, nec ungere corpus,
 Atq; tuis toto diuidor orbe rogis.

Quod potuit, quem tu pro numine uiuus habebas,
 Præstitit officium Maximus omne tibi.

• fudit
 aroma

Ille tibi exequias et magni funus honoris
 Fecit et in gelidos * uertit aroma sinus.

• nos

Diluit et lacrymis moerens unguenta profusis,
 Ossaq; uicina condita texit humo.

Qui quoniam extinctis, quæ debet, præstat amicis,
 Et * nox extinctis annumerare potest.

ELEGIA XI.

Ad Flaccum.

Naso suo profugus mittit tibi Flacce salutem,
 Mittere rem si quis qua caret ipse potest.
 Longus enim curis uitiatum corpus amaris,
 Nec patitur uires languor habere suas.

Febres
 anhelæ.

Nec dolor ullus adest, nec febribus uror anhelis,
 Et peragit soliti uena tenoris iter.

Os hebes est positaq; mouent fastidia mensæ,
 Et queror inuisi cum uenit horæ cibi.

Efuriri.

Quod mare, quod tellus, appone, quod educat aër,
 Nil ibi quod nobis esuriatur erit.

* pulchra

Nectar et ambrosiam, latices epulasq; Deorum
 Det mihi formosa * gnaua iuuenta manu:

Non tamen exacuet torpens sapor ista palatum.
 Stabit et in stomacho pondus inerte diu.

Hæc

Hæc ego non ausim, cum sint uerissima cuiquam
Scribere, delicias ne mala nostra uocet.

Scilicet is status est, ea rerum forma mearum,
Delicijs etiam possit ut esse locus.

Delicias illi precor, has contingere, si quis,
Ne mihi sit leuior Cæsaris ira, timet.

Is quoq; qui gracili cibus est in corpore somnus,
Non alit officio corpus inane suo.

Sed uigilo, uigilantq; mei sine fine dolores.
Quorum materiam dat locus ipse mihi.

Vix igitur possis uisos agnoscere uultus,
Quoq; ierit, quæras, qui fuit antè, color.

Paruus in exiles succus mihi et permanet artus,
Membraq; sunt cera pallidiora noua.

Non hæc immodico contraxi damna Lyæo,
Scis, mihi quam solæ penè bibantur aquæ.

Non epulis oneror: quarum si tangar amore,
Est tamen in Geticis copia nulla locis.

Nec uires adimit Veneris damnosa uoluptas,
Non solet in mœstos illa uenire thoros.

Vnda locusq; nocent, et causa ualentior istis,
Anxietas animi, quæ mihi semper adest.

Hanc nisi tu pariter simili cum fratre leuares,
Vix mens tristitiæ nostra tulisset onus.

Vos estis fracta tellus non dura phælo:

Quamq; negant multi uos mihi fertis opem,
Ferte precor semper, quia semper egebimus illa.

Cæsaris offensum dum mihi numen erit.

Qui meritam nobis minuat, non finiat iram,
Suppliciter uestros quisq; rogate Deos.

P. OVI-

Vigiliæ
curas ex
augent.

et peruenit

28
P OVIDII NASONIS
DE P O N T O
LIBER II.

ELEGIA I.

Ad Germanicum.

*Uc quoq; Casarei peruēnit fā-
ma triumphi,*

*Languida quò fessi uix uenit
auræ noti.*

*Nil fore dulce mihi Scythica
regione putau,*

*Iam minus hic odio est, quàm
fuit antè, locus.*

**Fortuna
uerba da-
re.**

*Tandem aliquid pulsa curarum nube serenum
Vidi, & fortuna uerba dedi; meæ.*

*Nolit ut illa mihi contingere gaudia Cæsar,
Velle potest cuius hæc tamen una dari:*

*Dij quoq; ut à cunctis hilari pietate colantur,
Tristitiam poni per sua festa iubent.*

*Deniq; quod certus furor est audere fateri.
Hæc ego lætitia, si uetat ipse, fruar,*

*Iuppiter ut ilibus quoties rigat imbribus agros,
Mixa tenax segeti crescere lappa solet.*

**Ouidius
se lappæ
confert.**

*Nos quoq; frugiferum sentimus inutilis herba,
Numen, & inuita sæpè iuamur ope.*

*Gaudia Cæsareæ mentis pro parte uirili
Sunt mea, priuati nil habet illa domus,*

*Gratia fama tibi, per quam spectata triumphi,
Incluso medijs est mihi pompa Getis.*

Indi-

Indice te didici nuper uisenda coisse
 Innumeras gentes ad ducis ora sui.
 Quæq; capit latis immensum moenibus orbem,
 Hospitijs Romam uix habuisse locum,
 Tu mihi narrasti cum multis lucibus antè
 Fuderit assiduas nubilus auster aquas,
 Numine coelesti solem fulsisse serenum.
 Cum populi uultu conueniente die.
 Atq; ita uictorem cum magna uocis honore,
 Bellica laudatis dona dedisse uiris.
 Claraq; sumpturum pictas insignia uestes.
 Thura prius sanctis imposuisse focis.
 Iusticiaq; sui castos placasse parentes
 Illo quo templum pectore semper habet.
 Quæq; ierit felix adiectum plausibus omen,
 Saxaq; * roratis erubuisse rosis.
 Protinus argento ueros imitantia muros,
 Barbara cum uictis oppida lata uiris.
 Fluminaq; & montes & in altis proflua syluas,
 Armaq; cum telis instrue * iuncta suis.
 Deq; triumphorum quod sol incenderat auro
 Aurea Romani tecta fuisse fori.
 Totq; tulisse duces captiuos addita collis
 Vincula, penè hostes quot satis esse fuit.
 Maxima pars horum uitam ueniamq; eulere,
 In quibus & belli summa caputq; fuit.
 Cur ego posse negem minui mihi Caesaris iram,
 Cum uideam mites hostibus esse Deos?
 Pertulit huc idem nobis Germanice rumor,
 Oppida sub titulo nominis esse tui.
 Atq; ea te contra nec muri mole, nec armis,
 Nec satis ingenio tuta fuisse loci.

eiacctatis

e mista

Clemētia
poctarū.

Dij

Dij tibi dent annos à te nam cetera sumes,
Sint modò uirtuti tempora longa tua.
Quod precor eueniet, sunt quaedam oracula uatum:
Nam Deus optanti prospera signa dedit.
Te quoq; uictorem Tarpeias scandere in arces,

Oracula
poëtarum

Læta coronatis Roma uidebit equis.
Maturusq; pater nati spectabit honores,
Gaudia percipiens quæ dedit antè suis.
Iam nunc hæc à me iuuenum belloq; togaq;
Maximè dicta tibi uaticinante nota.

Triumphū
descriptu
rus fuerat

Hunc quoq; carminibus referā fortasse triumphum,
Sufficiat nostris si modò uita malis.
Imbuero Scythicas si non prius ipse sagittas,
Abstuleritq; ferox hoc caput ense Getes,
Quod si me saluo dabitur tua laurea templis,
Omnia bis dices uera fuisse mea.

Bis uerum

ELEGIA II.

Ad Messalinum.

Ille domus uestræ primis uenerator ab annis,
Pulsus ab Euxini Naso sinistra freti:
Mittit ab indomitis hanc Messaline salutem,
Quam solitus præsens est tibi ferre, Getis.
Hei mihi si lecto uultus tibi nomine non est,
Qui fuit, & dubitas cetera perlegere?
Perlege, nec mecum pariter mea uerba relega,
Urbe licet uestra uersibus esse meis.
Non ego concepi, si Pelion Ossa tulisset,
Clara mea tangi sidera posse manu.
Nec nos Enceladi dementia castra secuti,
In rerum dominos mouimus arma Deos.
Nec quod Tyridæ temeraria dextera fecit,
Numina sunt telis ulla petit ameis.

Gigantes.

Encelad⁹.

EA

Est mea culpa grauis, sed quæ me perdere solum
 Ausa sit, ut nullum maius adorsa nefas.
 Nil nisi non sapiens possum timidusq; uocari,
 Hæc duo sunt animi nomina uera mei.
 Esse quidem fateor meritam post Cæsaris iram,
 Difficilem precibus te quoq; iure meis.
 Quæq; tua est pietas in totum nomen Iuli
 Te lædi, cum quis læditur, inde putas,
 Sed licet arma feras, & uulnera scæua mineris,
 Non tamen efficies, ut timeare mihi,
 Puppis Achæmeniden Graium Troiana recepit,
 Profuit & Myso Peltas hasta duci.
 Confugit interdum templi uiolator ad aram,
 Nec petere offensi numinis horret opem.
 Dixerit hoc aliquis tuum non esse fatemur,
 Sed non per placidas it mea nauis aquas.
 Tuta petant alij, fortuna miserrima nostra est,
 Nam timor euentus deterioris abest.
 Qui rapitur satis quid præter fata requirit?
 Porrigit ad spinas duraq; saxa manus.
 Accipit rem metuens pennis trepidantibus ales
 Audet in humanos fessa uenire sinus.
 Nec se uicino dubitat committere recto
 Quæ fugit infestos territa cerua canes:
 Da precor accessum lachrymis mitissime nostris,
 Nec rigidam timidis uocibus obde forem.
 Verbaq; nostra fauens Romana ad numina perfer,
 Non tibi Tarpeio culta Tonante minus.
 Mandatiq; mei legatus suscipe causam,
 Nulla meo quamuis nomine causa bona est.
 Iam propè depositus certè iam frigidus æger,
 Seruatus per te, si modo seruator, ero.

Timidus
Quidius.

Timor
Los euentus
Sortitur.

Domestica
eloque
ria Messa
lini.

Nunc

DE P O N T O

Nunc tua pro rebus nitatur gratia lapsis,
 Principis aeterni quam tibi praestat amor.
 Nunc tibi & eloquij nitor ille domesticus adsit,
 Quò poteras trepidis utilis esse * uiris.
 Viuit enim in uobis facundi lingua parentis,
 Et res haeredem repperit illa suum.
 Hanc ego non ut me defendere tentet, adoro,
 Non est confessi causa tuenda rei.
 Non tamen excuses erroris origine factum,
 An nihil expediat tale monere, uide.
 Vulneris id genus est, quòd cum sanabile non sit,
 Non * hoc tractari tutius esse puto.
 Lingua sile, non est ultra narrabile quicquam,
 Posse uelim cineres obruere ipse meos.
 Sic igitur, quasi me nullus deceperit error,
 Verba face, ut uita, quam dedit ipse fruar.
 Cumq; serenus erit, uultusq; remiserit illos,
 Qui secum terras imperiumq; mouent.
 Exiguam ne me praedam sinat esse Getarum,
 Detq; solum miseræ mite, precare, fuga.
 Tempus adest aptum precibus, ualet ille, uidetq;
 Quas fecit uires, Roma ualere tuas.
 Incolumis coniunx sua puluinaria seruat,
 Promouet imperium filius Ausonium.
 Praeterit ipse suos animo Germanicus annos,
 Nec uigor est Drusi nobilitate minor.
 Adde nurus, neptesq; pias, charosq; nepotes
 Caeteraq; Augusta membra ualere domus.
 Adde triumphatos modò Pæonas, adde quieti
 Subdita montanae brachta Dalmatiae.
 Nec dedignata est abiectis Illyris armis
 Caesareum famulo uertice ferre pedem.

reus.

Vulnera
 quadam
 manus
 omni
 mo respu-
 unt.
 * contre-
 stari

Pæones.
 Dalmatæ
 uicti.

Ipse

Ipse super currum placido spectabilis ore,
 Tempora Phœbeia uirgine nexa tulit.
 Quem pia nobiscum proles comitauit euntem,
 Digna parente suo nomimbusq; datis.
 Fratribus assimilis, quos proxima templa tenentes
 Diuus ab excelsa Iulius æde uidet.
 His Messalinus, quibus omnia cedere debent,
 Primum læticia non negat esse locum.
 Quicquid ab his superest, uenit in certamē amoris,
 Hæc hominum nulli parte secundus erit.
 Hanc colit ante diem, per quam decreta merenti
 Venit honoratis laurea digna comis.
 Felices, quibus hos licuit spectare triumphos,
 Et ducis ore Deos æquiparante frui.
 At mihi Sauromatæ pro Cæsaris ore uidendi,
 Terraq; pacis inops, undaq; uincta gelu.
 Si tamen hoc audis, et uox mea peruenit isthuc,
 Si tua mutando gratia blanda loco:
 Hoc pater ille tuus primo mihi cultus ab æuo,
 Si quid habet sensus, umbra diserra petit.
 Hoc petit et frater, quamuis fortasse ueretur
 Seruandi noceat ne tibi cura mei.
 Tota domus rogat hoc, nec tu potes ipse negare,
 Et nos in turbæ parte fuisse tuæ.
 Ingenij certè, quo nos malè sensimus usos,
 Artibus exceptis sæpè probator eras.
 Nec mea, si tantum peccata nouissima demas,
 Esse potest domui uita pudenda tuæ.
 Sic igitur uestræ uigeant penetralia gentis,
 Curaq; sit superis Cæsaribusq; tuæ.
 Mitte sed iratum meritò mihi, numen adora,
 Eximar ut Scythici de feritate loci.

Familiaritas
 Ouidij
 cum Ger-
 manico.

C Diffi-

Ardua
pulchra.

Difficile est fateor, sed tendit in ardua uirtus,
Et talis meriti gratia maior erit.

Nec tamen Aetnaeus uasto Polyphemus in antro
Accipiet uoces, Antiphatesue tuas.

Sine igne
fulmina.

Sed placidus facilisque parens, ueniaque paratus,
Et qui fulmineo saepe sine igne tonat.

Qui cum triste aliquid statuit, fit tristis et ipse:
Cuique ferè poenam sumere poena sua est.

Victa tamen uitio est huius clementia nostro,
Venit et ad uires ira coacta suas.

Qui quoniam patria toto sumus orbe remoti,
Non licet ante ipsos procubuisse Deos,

Quos colis ad superos perfer mandata sacerdos,
Adde sed et proprias ad mea uerba preces.

Sic tamen haec tenta, si non nocitura putabis:
Ignoscas, timeo naufragus omne fretum.

ELEGIA III.

Ad Maximum.

Maxime, qui claris nomē uirtutibus aequas,
Nec finis ingenium nobilitate premi.
Culte mihi: quid enim status hic à funere differt?
Supremum uitae tempus ad usque meae:

Rem facis afflictum non auersatus amicum,
Qua non est a quo rarior ulla tuo.

Turpe quidem dictu, sed si modò uera fatemur,
Vulgus amicitias utilitate probat.

Vile ho-
nesto pra-
ponitur.

Cura quid expediat prior est, quā quid sit honestū,
Et cum fortuna statque, caditque fides.

Nec facile inuenies multis in millibus unum,
Virtutem prectum qui putet esse sui.

Ipse decor recti, facti si praemia desint,
Non mouet, et gratis poenitet esse probum.

Nil,

Nil, nisi quod prodest, charum est: en detrabe menti

Gratuitas
probitas
rara.

Spem fructus avidæ, nemo petendus erit.

At reditus iam quisq; suos amat, & sibi quid sit

Vtile, sollicitis computat articulis.

Illud amicitiae quondam venerabile nomen

Prostat, & in quaestu pro meretrice sedet.

Amicitia
prostat.

Quò magis admiror, non ut torrentibus undis

Communis vicij te quoq; lahe trahi.

Diligitur nemo, nisi cui fortuna secunda est:

Quæ simul intonuit, proxima quæq; fugat.

~~En ego non paucis quondam munitus amicis,~~

~~Dum flavit uelis aura secunda meis.~~

Vt fera nimbo sa tumuerunt æquora uento,

In medijs læera naue relinquoꝝ aquis,

Cumq; alij nolint etiam me nosse sateri,

Vix duo proiecto tres uel tulistis opem.

Quorū tu princeps: neq; enim comes esse, sed autor,

Nec petere exemplum, sed dare dignus eras.

Nō comes
sed autor.

Te nihil exacto nisi nos peccasse fatentem

Sponte sua probitas, officiumq; iuuat.

Iudice te mercede caret, per seq; petenda est

Virtus per
se petēda.

Externis uirtus in comitata bonis.

Turpe putas abici, quia sit miserandus, amicum,

Quodq; sit infelix desinere esse tuum.

Mitiùs est lasso digitum supponere mento,

Mergere quàm liquidis ora natantis aquis.

Cerne quid Aeacides post mortem praestet amico,

Instar & hanc uitam mortis habere puta.

Petrit boum Theseus Stygias comitauit ad undas,

A Stygia quantum mors mea distat aqua?

Adfuit insano iuuenis Phocæus Orestii,

Et mea non minimum culpa furoris habet.

Tu quoq; magnorum laudes admitte uirorum,
 Utq; facis, lapso, quam potes affer opem.
 Si bene te noui, si qui prius esse solebas,
 Nunc quoq; es, atq; animi non cecidère tui:
 Quò fortuna magis scèuit, magis ipse resistis:
 Utq; decet, ne te uicerit illa, caues.
 Et bene uti pugnes, bene pugnans efficit hostis,
 Sic eadem prodest causa nocetq; mihi.
 Scilicet indignum iuuenis rarissime ducis
 Te fieri comitem stantis in orbe Deæ.
 Firmus es, & quoniam non sunt hæc qualia uelles,
 Vela regis quassæ qualiacunq; ratis.
 Quæq; ita concussa est, ut iam casura putetur,
 Resat adhuc humeris fulta & carina tuis,
 Ira quidem primò fuerat tua iusta, nec ipso
 Lenior, offensus qui mihi iure fuit.
 Quiq; dolor pectus tetigisse Cæsaris alti,
 illum iurabas protinus esse tuum.
 Ut tamen audita est nostræ quoq; cladis origo,
 Diceris erratis ingemuisse meis.
 Tunc tua me primùm solari littera cœpit,
 Et læsum flecti spem dare posse Deum.
 Mouit amicitia, tum te constantia longæ,
 Antè tuos ortus quæ mihi cœpta fuit.
 Et quod eras alijs factus, mihi natus amicus,
 Quodq; tibi in cunis oscula prima dedi.
 Quòd cū uestra domus teneris mihi semper ab annis
 Culta sit, esse uetus nunc tibi cogor onus.
 Me tuus ille pater Latia facundia linguæ,
 Qui non inferior nobilitate fuit.
 Primus ut auderem committere carmina famæ
 Impulit, ingenij dux fuit ille mei.

ruina

Nasci ami
cum.Messalini
impulsu
Ouidius
carmina
in lucem
ēdidit.

NCC

Nec quod sit primo nobis à tempore cultus,
 Contendo fratrem posse referre tuum.
 Te tamen ante omnes ita sum complexus, ut unã
 Quolibet in casu gratia nostra fores,
 Vltima me tecum uidit, mœstisq; cadentes
 Excepit lachrymas Italis ora genis.
 Cùm tibi quærenti, num uerus nuncius esset,
 Attulerat culpæ quem mala fama meæ.
 Inter confessum medius dubieq; negantem
 Hærebam pavidas dante timore notas.
 Exemploq; niuis, quam mollit aquaticus Auster,
 Gutta per attonitas ibat oborta genas.
 Hæc igitur referens, & quod mea crimina primi
 Erroris uenia posse latere uides.
 Respicias antiquum lapsis in rebus amicum,
 Fomentisq; iuuas uulnera nostra tuis.
 Pro quibus optandi si nobis copia fiat,
 Tam bene pro merito commoda mille precor.
 Sed si sola mihi dentur tua uota, precabor,
 Vt tibi sit saluo Cesare salua parens.
 Hæc ego, eùm faceres altaria pingua thure,
 Te solitum meminì prima rogare Deos.

ELEGIA IIII.

Ad Atticum.

Accipe colloquium gelido Nasonis ab Istro,
 Attice iudicio non dubitate meo.
 Equid adhuc remanes memor infelicis amici,
 Deserit an partes languida cura suas?
 Non ita Dij mihi sunt testes, ut credere possim,
 Fasq; putem iam te non meminisse mei.
 Ante meos oculos præsto est tua semper imago.
 Et uideor uultus mente uidere tuos.

Seria multa mihi tecum collata recordor,
 Nec data iucundis tempora pauca iocis.
 Sæpè citæ longis uiscæ sermonibus horæ.
 Sæpè fuit breuior, quàm mea uerba, dies.
 Sæpè tuas uenit factum modò carmen ad aures,
 Et noua iudicio subdita musa tuo est.
 Quod tu laudabas, populo placuisse putabam,
 Hoc precium curæ dulce monentis erat.
 Utq; meus lima rasus liber esset amici,
 Non semel admonitu facta litura tuo est.
 Nos foræ uiderint pariter, nos porticus omnis,
 Nos uia, nos cunctis curua theatra locis.
 Deniq; tantus amor nobis charissimè semper,
 Quantus in *Acacide Actorideq;* fuit.
 Non ego si biberes securæ pocula *Lethes*,
 Excidere hæc credam pectore posse tuo.
 Longa dies citior brumali tempore, noxq;
 Tardior hyberna solstitialis erit.
 Nec *Babylon æstum*, nec frigora *Pontus* habebis,
 Calthaq; *Pæstana*s uinet odore rosas:
 Quàm tibi nostrarum ueniant obliuia rerum,
 Non ita pars fati candida nulla mei est.
 Nec tamen hæc dici possit fiducia mendax,
 Stultaq; credulitas nostra fuisse caue.
 Constantiq; fide ueterem tueare sodalem,
 Qua licet, & quantum non onerosus ero.

Carminū
 Attrici cen-
 sor *Oui-*
 dius.

Gandida
 fara.

ELEGIA V.

Ad Solanum.

Condita disparibus numeris ego, *Naso Solano*.
 Præposita mihi uerba salute meo.
 Quæ rata sit cupio, rebusq; ut comprobet omen,
 Te precor ut saluo possit amice legi.

Can-

Candor, in hoc æuores intermorta penè,
 Exigit, ut faciam talia uota, tuus.
 Nam fuerim quamuis modico tibi iunctus ab usu,
 Diceris exilijs ingemuisse meis.
 Missaq; ab Euxino legeres cùm carmina Ponto,
 Illa tuus iuuat qualiacunq; fauor.
 Optasti q; breuem fieri mihi Cæsaris iram,
 Quod tamen optari si sciat ipse, sinat.
 Moribus ista tuis tam mitia uota dedisti,
 Nec minus idcirco sunt ea grata mihi.
 Quodq; magis mouere malis doctissime nostris,
 Credibile est fieri conditione loci.
 Vix hac inuenies totum (mibi crede) per orbem
 Quæ minus Augusta pace fruatur humus.
 Tu tamen hic structos inter fera prælia uersus
 Et legis, & lectos ore fauente probas.
 Ingenioq; meo, uena quod paupere manat,
 Plaudis, & è riuo flumina magna facis.
 Grata quidem sunt hæc animo suffragia nostro,
 Vix sibi cum miseris posse placere putes.
 Dum tamen in rebus tentamus carmina paruis,
 Materie gracili sufficit ingenium.
 Nuper ut huc magni peruenit fama triumphi,
 Ausus sum tanta sumere molis onus.
 Obruit audentem rerum grauitasq; nitorq;
 Nec potui cepti pondera ferre mei.
 Illic, quam laudes, erit officiosa uoluntas.
 Cætera materia debilitata iacent.
 Quod si fortè liber uæstras peruenit ad aures,
 Tutelam mando sentiat ille tuam.
 Hæc tibi facturo, uel si non ipse rogarem,
 Accedat cumulus gratia nostra leuis.

Cadorino
 termore
 tuus.

Descriptio
 triumph
 Germani
 ci.

Officiosa
 uoluntas

Non ego laudandus, sed sunt tua pectora lacte,
Et non calcata candidiora niue.

Mirarisq; alios, cum sis mirabilis ipse,
Ne lateant artes, eloquiumq; tuum.

Te iuuenum princeps, cui dat Germania nomen.
Participem studijs Caesar habere solet.

Solanus
Germani
co.

Tu comes antiquis, tu primis iunctus ab annis
Ingenio mores æquiparante places.

Te dicente prius fit protinus impetus illi:
Teq; habet, elicias qui sua uerba tuis.

Cum tu desistis, mortaliaq; ora quierunt,
Tecta q; non longa conticuere mora,

Iulius.

Surgit Iulio iuuenis cognomine dignus,
Qualis ab Eois Lucifer ortus aquis.

Dumq; silens astat, status est, uultusq; disertus,
Spemq; docens doctæ uocis amicus habet.

Mox ubi pulsa mora est, atq; os coeleste solutum,
Hoc superos iures more solere loqui.

Atq; hæc est dicas facundia principe digna,
Eloquio tantum nobilitatis inest.

Vertice si
dera tan-
gere.

Amat figu-
lus figulū.

Huic cum tu placeas, et uertice sidera tangas,
Scripta tamen profugi uatis habenda putas.

Scilicet ingenijs aliqua est concordia iunctis,
Et seruat studij foedera quisq; sui.

Rusticus agricolam, miles fera bella gerentem,
Rectorem dubiæ nauis a puppis amat.

Tu quoq; Pieridum studio studiose teneris,
Ingenioq; faues ingeniose meo.

Distat opus nostrum, sed fontibus exit ab iisdem,
Artis et ingenuæ cultor uterq; sumus.

Furor poë-
ticus.

Thyrsus enim uobis, gestata est laurea nobis,
Sed tamen ambobus debet inesse calor.

Vtq;

Utq; meis numeris tua dat facundia nervos,
 Sic uenit a nobis in tua uerba nitor.
 Iure igitur studio confinia carmina nostro,
 Et commilitij sacra tuenda putas.
 Pro quibus ut maneat de quo censeris amicus,
 Comprecor ad uitæ tempora summa tua.
 Succedatq; suis orbis moderator habenis,
 Quod mecum populi uota precantur idem.

ELEGIA VI.

Ad Græcinum.

CArmine Græcinū, quē præsens uoce solebat,
 Tristis ab Euxinis Naso salutat aquis.
 Exulis hæc uox est, præbet mihi littera linguam,
 Et si non liceat scribere, mutus ero.
 Corripis, ut debes, stulti peccata sodalis,
 Et mala me meritis ferre minora doles.
 Vera facis, sed fera meæ conuicia culpæ,
 Aspera confesso uerba remitte reo.
 Cū poteram recto transire Ceraunia uelo,
 Ut fera uitarem saxa mouendus eram.
 Nunc mihi naufragio quid prodest dicere factō,
 Quæ mea debuerit currere cymba uia?
 Brachia da lasso potius prendenda natanti,
 Nec pigeat mento supposuisse manum.
 Idq; facis faciasq; precor, sic mater et uxor,
 Sic tibi sint fratres, totaq; salua domus.
 Quodq; soles animo semper, quod uoce precari,
 Omnia Cæsaribus sic tua facta probes.
 Turpe erit in miseris ueteri tibi rebus amito,
 Auxilium nulla parte tulisse tuum.
 Turpe referre pedem, nec passu stare tenaci,
 Turpe laborantem deseruisse ratem.

Post accep-
 tum in-
 commo-
 dum sero
 admone-
 mus.

Referre
 pedem.

C S

Turpe

Turpe sequi casum, & fortunæ cedere, amicum
 Et nisi sit felix esse negare suum.
 Non ita uixerunt Strophio atq; Agamemnone nati
 Non hæc Aegidæ, Peirithoiq; fides.
 Quos prior est mirata sequens mirabitur ætas,
 In quorum plausus tota theatra sonant.
 Tu quoq; per durum seruato tempus amico,
 Dignus es in tantis nomen habere uiris.
 Dignus es, & quoniam laudem pietate mereris,
 Non erit officij gratia surda tui.
 Crede mihi, nostrum si non mortale futurum est
 Carmen, in ore frequens posteritatis eris.
 Fac modò perman eas lapsa Græcine fidelis,
 Duret & in longas impetus iste moras.
 Quæ tu cum præstes, remo tamen utar & aura:
 Nil nocet admissio subdere calcar equo.

ELEGIA VII.

Ad Atticum.

Esse salutatam te uult mea littera primum,
 A malè pacatis Attice missa Getis.
 Proxima subsequitur quid agas audire uoluntas,
 Et modò si quid agas, sit tibi cura mei.
 Nec dubito quin sis, sed me timor ipse malorum
 Sæpè superuacuos cogit habere metus.
 Da ueniam quaeso, nimioq; ignosce timori,
 Tranquillas etiam naufragus horret aquas.
 Qui semel est læsus fallaci piscis ab hamo,
 Omnibus unca eibis æra subesse putat.
 Sæpè canem uisum longè fugit agna, lupumq;
 Credit, & ipsa suam nescia uitat opem.
 Membra reformidant mollem quoq; saucia tactum,
 Vanaq; sollicitis incitat umbra metum.

Sic

Sic ego fortuna telis confixus iniquis,
 Pectore concipio nil nisi triste meo.
 Iam mihi fata liquet coeptos seruantia cursus
 Per sibi consuetas semper itura uias.
 Obseruare Deos, ne quid mihi credat amice,
 Verbaq; fortuna uix puto posse dari.
 Est illi cura me perdere quaeq; solebat
 Esse leuis, constans & bene certa nocet.
 Crede mihi si sum ueri tibi cognitus oris,
 Nec numerus nostris casibus esse potest.
 Cinyphiae segetis citius numerabis aristas,
 Altaq; quam multis floreat Hybla thymis:
 Et quot aues, motis niscantur in aëra pennis,
 Quotq; natent pisces aequore, certus eris:
 Quam tibi nostrorum statuatur summa laborum,
 Quos ego sum terra, quos ego passus aqua.
 Nulla Getis toto gens est truculentior orbe,
 Sed tamen hi nostris ingemuere malis.
 Quae tibi si memori coner perscribere uersu,
 Ilias est fati longa futura mei.
 Non igitur uereor, quod te rear esse uerendum,
 Cuius amor nobis pignora mille dedit:
 Sed quia res timida est omnis miser, & quia lōgo est
 Tempore letitiae ianua clausa meae.
 Iam dolor in morem uenit meus, utq; caducis
 Percussu crebro saxa cauantur aquis:
 Sic ego continuo fortuna uulneror ictu,
 Vixq; habet in nobis iam noua plaga locum.
 Nec magis assiduo uomer tenuatur ab usu,
 Nec magis est curuis Appia trita rotis:
 Pectora quam mea sunt serie calcata malorum,
 Et nihil inueni quod mihi ferret opem.

Fortuna
tela.

In perden
do cōstās
est fortu
na.

Getæ tru
culentissi
mi.

Ilias.

Miseri ti
midi sunt.

Artibus

Artib. pe-
rit Ouid.

Artibus ingenuis quaesita est gloria multis,
 Infelix perij dotibus ipse meis.
 Vita prior uicio caret & sine labe peracta est,
 Auxilij misero nil tulit illa mihi.
 Culpa grauis precibus donatur saepe suorum,
 Omnis pro nobis gratia muta fuit.
 Aduuat in duris aliquos praesentia rebus,
 Obruit hoc absens uasta procella caput.
 Quem non obrueret taciti quoq; Caesaris ira!
 Addita sunt poenis aspera uerba meis.
 Fit fuga temporibus leuior proiectus in aequor
 Arcturum subij, Pleiadamq; minas.
 Saepe solent hyemem placidam sentire carinae,
 Non Itaca puppi saeuior unda fuit.
 Recta fides comitum poterat mala nostra leuare,
 Ditata est spolijs perfidat urba meis.
 Mitius exilium faciunt loca, tristior ista
 Terra sub ambobus non iacet ulla polis.
 Est aliquid patrijs uicinum finibus esse,
 Ultima me tellus, ultimus orbis habet.
 Praestat & exulibus pacem tua laurea Caesar,
 Pontica finitimo terra sub hoste iacet.
 Tempus in agrorum cultu consumere dulce est,
 Non patitur uerti barbarus hostis humum.
 Temperie coeli corpusq; animusq; iuuatur,
 Frigore perpetuo Sarmatis ora riget,
 Est in aqua dulci non inuidiosa uoluptus,
 Aequoreo bibitur cum sale mista palus.
 Omnia deficiunt, animus tamen omnia uincit,
 Ille etiam uires corpus habere facit.
 Sustineas ut onus, nitendum est uertice recto,
 At flecti neruos si patiare, cades.

Laurea
exules re-
uocat.

Spes

Spes quoq; posse mora mitescere principis iram,
 Vnere ne nolim, deficiamq; facit.
 Nec uos parua datis pauci solatia nobis,
 Quorum spectata est per mala nostra fides.
 Cœpta tene quæso, nec in æquore desere nauem,
 Meq; simul serua, iudiciumq; tuum.

ELEGIA VIII.

Ad Cottam.

R Edditus est nobis Cæsar cum Cæsare nuper,
 Quos mihi misisti maxime Cotta duos.
 Viq; tuum munus numerum, quem debet, haberet,
 Est tibi Cæsaribus Luna iuncta suis.
 Argentum felix, omniq; beatius auro,
 Quod fuerit precium cum rude numen habet.
 Non mihi diuitias dando maiora dedisses,
 Cœlitibus missis nostra sub ora tribus.
 Est aliquid spectare deos & adesse putare,
 Et quasi cum uero numine posse loqui.
 Quantum ad me redij, nec me tenet ultima tellus,
 Vtq; prius media sospes in urbe moror.
 Cæsareos uideo uultus, uelut antè uidebam,
 Vix huius uoti spes fuit ulla mihi.
 Vtq; salutabam, numen cœlestè saluto,
 Quod reduci tribuas nil puto maius habes.
 Quid nostris oculis nisi sola palatia desunt?
 Qui locus ablato Cæsare uilis erit.
 Hunc ego cum spectem, uideor mihi cernere Romã,
 Nam faciem patriæ sustinet ille suæ.
 Fallor? an irati mihi sunt in imagine uultus,
 Toruaq; nescio quid forma minantis habet?
 Parce uir immenso maior uirtutibus orbe,
 Iustaq; uindictæ supprime frena tuæ.

Tria dona.

Cæsaris
 aspectus
 instar ha-
 bet urbis.

Parce

Parce puer seculi decus admirabile nostri,
 Terrarum dominum quem sua cura facit,
 Per patriæ numen quod te tibi charius ipso est,
 Per nunquam surdos in tua uota Deos.
 Perq; thori sociam, quæ par tibi sola reperta est,
 Et cui maiestas non onerosa tua est.
 Perq; tibi similem uirtutis imagine natum,
 Moribus agnosci qui tuus esse potest,
 Perq; tuos, uel auo dignos, uel patre nepotes,
 Qui ueniunt magno per tua iussa gradu.
 Parte leua minima, nostras & contrahere pœnas,
 Daq; locum Scythico qui sit ab hoste procul.
 Et tua (si fas est) à Cesare proxima Caesar
 Numina sint precibus non inimica meis.

Fera Ger-
mania,

Sic fera quàm primum pauido Germania uultu,
 Ante triumphantes serua feratur equos.
 Sic pater in Pylis, Cumæos mater in annos
 Vivant, & possis filius esse diu.
 Tu quoq; conueniens ingenti nupta marito,
 Accipe non dura supplicis aure preces.
 Sic tibi uir sospes, sic sint cum prole nepotes,
 Cumq; bonis nuptibus quas peperere nurus.
 Sic, quem dira tibi rapuit Germania, Drusus
 Pars fuerit partus sola caduca tui.
 Sic tibi maturè fraterni funeris ultor,
 Purpureus niueis filius instet equis.
 Annuite ô timidis mitissima numina uotis,
 Præsentes aliquid prosit habere Deos.
 Caesaris aduentu tutus gladiator arena
 Exit, & auxilium non leue uulnus habet.
 Nos quoq; uestra inuet quod, quàm licet, ora uidemus,
 Facta quòd est superis iam domus una xribus.
 Felices

Felices illi, qui non simulachra, sed ipsos,
 Quiq; Deum conam corpora uera uident.
 Quod quoniam nobis inuidit inutile fatum,
 Quos dedit ars uultus, effigiemq; colo.
 Sic homines nouere Deos, quos arduus æther
 Occulis, & colitur pro Ioue forma Iouis.
 Deniq; quæ mecum est & erit sine fine, caueté,
 Ne sit in inuiso uestra figura loco.
 Nam caput è nostra citius ceruice recedet.
 Et patiar fossis lumen abire genis:
 Quàm caream uobis, ô publica numina, raptis.
 Vos eritis nostra portus & aura fuga.
 Vos ego complectar Geticis si cingar ab armis.
 Utq; meas aquilas, uestra ego signa sequar.
 Aut ego me fallo, nimiaq; eupidine ludor,
 Aut spes exilij commodioris adest.
 Nam minus & minus est facies in imagine tristis,
 Visaq; sunt dictis annuere ora meis.
 Vera, precor, fiant timida præfagia mentis,
 Iustaq; quamuis est, sit minor ira Dei.

Pro Ioue
forma Iouis.

Imago
annuit.

ELEGIA IX.

Ad Cotim.

REgia progenies, cui nobilitatis origo
 Nomen in Eumolpi peruenit usq; Coti.
 Rama loquax uestras si iam peruenit ad aures,
 Me tibi finitimi parte iacere soli:
 Supplicis exaudi iuuenum mitissime uocem.
 Quamq; potes profugo (nam potes) affer opem,
 Me fortuna tibi (de qua, quod non queror, hoc est)
 Tradidit, hoc uno non inimica mihi.

Excipe

*Eccipe naufragium non duro littore nostrum,
Ne fuerit terra tutior unda tua.*

Clemētia
regia dos
est.

*Regia (crede mihi) res est succurrere lapsis,
Conuenit & tanto, quantus es ipse, uiro.
Fortunam decet hoc istam, quæ maxima cum sit,
Esse potest animo iuxta tamen æqua tuo.
Conspicitur nunquam meliore potentia causa.
Quam quoties uanas non sinit esse preces.
Hoc uitor iste tui generis desiderat, hoc est
A superis orta nobilitatis opus.*

Eumol-
pus.

*Hoc tibi & Eumolpus generis clarissimus author.
Et prior Eumolpo suadet Erichtonius.
Nam quid erit quare solito dignemur honore
Namina si demas uelle iuuare Deos?*

Dei enim
est iuuare
mortalē,
Plinius.

*Iuppiter oranti surdas si præbeat aures,
Victima pro templo cur cadet icta Iouis?
Si pacem nullam Pontus mihi præstet eunti,
Irrita Neptuno cur ego thura feram?
Vana laborantis si fiant uota coloni,
Accipiet grauidæ cur suis exta Ceres?
Nec dabit intonso iugulum caper hostia Baccho,
Musta sub inducto si pede nulla fluant.
Cæsar ut imperij moderetur frena precamur,
Tam bene, quam patriæ consulit ipse sua.
Utilitas igitur magnos hominesq; Deosq;
Efficit auxilijs quoq; fauente suis.*

Homo ho-
mini De^o.

*Tu quoq; fac pro sis intra tua castra iacenti,
O Coti, progenies digna parente tuo.
Conueniēs hominum est, hominem seruare uoluptas,
Et melius nulla quaeritur arte fauor.*

Quē

Quis nō Antiphaten Lastrygona deuouet? aut q̄s
Munifici mores improbat Alcinoi?

Nū tibi Cassādrus pater est, durus'ue Caphareus, Phalaris,
Qui'ue repertorem torruit arte sua.

Sed quam Marte ferox & uinci nescius armis,
Tam nunquam facta pace cruoris amans.

Studijs
mansues-
cimus.

Adde quod ingenuas dedicisse fideliter artes
Emollit mores, nec sinit esse feros.

Nec regum quisquam magis est instructus ab illis.
Mitibus aut studijs tempora plura dedit.

Carmina testantur, quæ si tua nomina demas,
Trecium iuuenem composuisse negem,

Nēue sub hoc tractu uates foret unicus Orpheus,
Bistonis ingenio est terra superba tuo.

Vtq; ubi est animus, cūm res ita postulat, arma
Sumere, & hostili tingere eade manum.

Atq; ut es exersso iaculum torquere lacerto,
Colla q; uelocis flectere doctus equi:

Tempora sic studijs data sunt ubi iusta paternis,
Atq; tuis humeris forte quieuit opus:

Ne tua mareescant per inertes ocia somnos,
Lucida Pieria tendis in astra uia.

Hæc quoq; res aliquid tecum mihi foederis affert,
Eiusdem sacri cultor uterq; sumus.

Ad uatem uates orantia brachia tendo,
Terra sit exilijs ut tua fida meis.

Non ego eade nocens in Ponti littora ueni,
Mista'ue sunt nostra dira uenena manu.

Non mea coniecta est subiecta gemma tabella
Mendacem ceris imposuisse notam.

Nec quiequam, quod lege ueter committere feci:
Est tamen his gruior. nota fatenda mihi.

Crimen
Nasonis.

D

Nēue

Néue roges quæ sit, stultam quam scripsimus artē,
Innocuas nobis hæc uetat esse manus.

† Ecquid † Et quid præterea peccarim, quærere noli,
Vt pateat sola culpa sub arte mea.

Quicquid id est, habuit moderatam principis iram,
Qui nisi nat alem nil mihi dempsit humum.

Hæc quoniam careo, tua nunc uicinia præstet,
Inuiso possim tutus ut esse loco.

ELEGIA X.

Ad Macrum.

ECquid ab impressæ cognoscis imagine ceræ,
Hæc tibi Nasonē scribere uerba Macer?
Aurhorisq; sui si non est annulus index,

Cognitane est nostræ littera facta manu?

An tibi noticiam mora temporis eripit horum?

Nec repetunt oculi signa uetusta tui?

Sis licet oblitus pariter gemmaq; manusq;

Exciderit tantum ne tibi cura mei:

Quam tu uel longi debes conuictibus æui,

Vel mea quod coniunx non aliena tibi est.

Vel studijs, quibus es quam nos sapientiùs usus,

Vtq; decet nulla factus es arte nocens.

Macri stu
dium. Tu canis æterno quicquid restabat Homero,

Ne careant summa Troica bella manu.

Naso parum prudens, artem dum tractat amandi,

Doctrinæ precium triste magister habet.

Sunt tamen inter se communia sacra poëtis,

Diuersum quamuis quisq; sequamur iter.

Quorum te memorē (quanquã procul absumus) esse

Suspikor, & casus uelle leuare meos.

† Trinacria. Te duce magnificas Asia perspeximus urbes,
† Trinacris est oculis te duce uisa meis.

Vidi

Vidimus Aetnae caelum splendescere flamma,
 Suppositus monti quam uomit ore Gigas.
 Aetnae osq; lacus, & olentia stagna Palisci,
 Quaq; suis Cynanen miscet Anapus aquis.
 Nec procul hinc Nymphæ, quæ dū fugit Elidis am-
 Tecta sub æquorea nunc quoq; currit aqua. (nē,
 Hic mihi labentis pars anni magna peracta est,
 † Eheu quā̄m dispar est locus ille Getis. † Hei mihi
 Et quota pars hæc sunt rerum quas uidimus ambo,
 Te mihi tucundas efficiente uias.
 Seu rate cœruleas picta sulcauimus undas,
 Effeda nos agili siue tulere rota.
 Sæpè breuis nobis uicibus uia uisa loquendi est,
 Pluraq; si numeres, uerba fuere gradu.
 Sæpè dies sermone minor fuit, inq; loquendo
 Tarda per æstiuos defuit hora dies.
 Est aliquid casus pariter timuisse marinos,
 Iunctaq; ad æquoreos uota tulisse Deos.
 Et modò res egisse simul, modò rursus ab illis,
 Quorum non pudeat posse referre iocos.
 Hæc tibi si subeant, hic sim licet omnibus annis,
 Ante tuos oculos, ut modò uisus ero.
 Ipse quidem certè cum sim sub cardine mundi,
 Qui semper liquidis altior extat aquis:
 Te tamen intueor, quo solo pectore possum,
 Et tecum gelido sæpè sub axe loquor.
 Hic es, & ignoras, sed ades celeberrimus absens.
 Inq; Getas media missus ab urbe uenis.
 Redde uicem: & quoniam regio felicior ista est,
 Istic me memori pectore semper habe.

ELECTA XI.

Ad Rufum.

D

2

Hos

Hoc tibi Rufe breui properatū tēpore mittit,
 Naso parum fausta conditor artis opus,
 Ut quanquam longē toto sumus orbe remoti,
 Scire tamen possis nos meminisse tui.

Nominis
 proprii
 obliuisci.

Nominis antē mei uenient obliuia nobis,
 Pectore quā pietas sit tua pulsa meo.
 Et prius hanc animam uacuas reddemus in auras,
 Quā fiat meriti gratia uana tui.
 Grāde uoco meritū lachrymas, quibus ora rigebas,
 Cū mea concreto sicca dolore forent.
 Grande uoco meritum, mœstæ solatia mentis,
 Cū pariter nobis illa tibiq; dares.
 Sponte quidem, per seq; mea est laudabilis uxor,
 Admonitu melior fit tamen illa tuo,
 Namq; quod Hermionæ Castor fuit, Fictor Iulo,
 Hoc ego te letor coniugis esse meæ.

Adhorta-
 tiones iu-
 uāt cona-
 tus.

Quæ ne dissimilis tibi sit probitate, laborat,
 Seq; tui uitæ sanguinis esse probat.
 Ergo quod fuerat stimulis factura sine ullis,
 Plenius authorem te quoq; nacta facit.
 Acer et ad palmæ per se cursurus honores,
 Si tamen horteris, fortiùs ibit equus.
 Adde quod absentis cura mandata fideli
 Perficis, et nullum ferre grauaris onus.
 O referant grates, quoniam non possumus ipsi,
 Di; tibi: qui referent, si pia facta uident.
 Sufficiatq; diu corpus quoq; moribus istis,
 Maxima Fundani gloria Rufe soli.

53
P OVIDII NASONIS

DE P O N T O

LIBER III.

ELEGIA I.

Ad Coniugem.

Equor Iasonio pulsatum remi
ge primum,
Quæq; nec hoste fero, nec niue
terra cares:
Ecquod erit tempus, quo uos
ego Naso relinquam,
In minus hostili iussus abesse
loco?

An mihi barbaria uiuendum est semper in ista?
Inq; Tomitana condar oportet humo?
Pace tua, si pax ulla est tua, Pontica tellus,
Finitimus rapido quam terit hostis equo.
Pace tua dixisse uelim, tu pessima duro
Pars es in exilio, tu mala nostra grauas.
Tu neq; uer sentis cinctum florente corona,
Tu neq; messorum corpora nuda uides.
Nec tibi pampineas autumnus porrigit uuas,
Cuncta sed immodicum tempora frigus habent.
Tu glacie freta uincta tenes, & in æquore piscis
Inclusus tecta sæpè nata aut aqua.
Non tibi sunt fontes, laticis nisi penè marini:
Qui potius dubium est, sistat alátne sitim.
Rara, nec hæc felix in apertis eminet aruis.
Arbor, & in terra est altera forma maris.

Pars exi
lij.

Aqua ma
rina.

D 3 N n

Non quis obloquitur, syluis nisi si qua remotis
 Aequoreas rauco gutture potet aquas.
 Tristia per uacuos horrent Absinthia campos,
 Conueniensq; suo messis amara loco est.
 Adde metus, & quod murus pulsatur ab hoste,
 Tinctaq; mortifera tabe sagittam edet,
 Quam procul hæc regio est, & ab omni deuia cursu
 Nec pede quò quisquam, nec rate tutus eat.
 Non igitur murum finem quærentibus horum,
 Altera si nobis usq; rogatur humus.
 Te magis est mirum non hæc euincere coniunx,
 Inq; meis lachrymas posse tenere malis.
 Quid facias quæris, quæras hoc scilicet ipsum:
 Inuenies uerè, si reperire uoles.
 Velle parum est, cupias ut re potiarius oportet,
 Et faciat somnos hæc tibi cura breues.
 Velle reor multos, quis enim mihi tam sit iniquus,
 Optet ut exilium pace carere meum?
 Pectore te toto, cunctisq; incumbere neruis,
 Et niti pro me nocte dieq; decet.
 Utq; iuuent alij tu debes uincere amicos
 Uxor, & ad partes prima uenire tuas.
 Magna tibi imposita est nostris persona libellis,
 Coniugis exemplum diceris esse bonæ,
 * Hac ne degeneres, & sint præconia nostra
 Vera, uide, famæ quò tuearis opus.
 Ut nihil ipse querar, tacito me fama queretur.
 Quæ debet, fuerit ni tibi cura mei.
 Exposuit memet populo fortuna uidendum.
 Et plus noticiæ quàm fuit antè, dedit.
 Notior est factus Campanus de fulminis ictu,
 Notus humo mersis Amphiar aus equis.

Magnam
 personam
 sustinet
 uxor.
 * Huic ca-
 ue

Si minus errasset, notus minus esset Vlysses,
 Magna Philoctetæ uulnere fama suo est,
 Si locus est aliquis magna inter nomina paruis,
 Nos quoq; conspicuos nostra ruina facit.
 Nec te nesciri patitur mea pagina, quæ non
 Inferius Coa Battide nomen habet.
 Quicquid ages igitur, scena spectabere magna,
 Et pia non paucis testibus uxor eris.
 Crede mihi, quoties laudaris carmine nostro,
 Qui legit has laudes, an mereare rogat.
 Utq; fauere reor plures uirtutibus istis.
 Sic tua non pauca carpere facta uolent.
 Quarum tu præstane liuor dicere possit,
 Hæc est pro miseri lenta salute uiri.
 Cumq; ego deficiam, nec possim ducere currum,
 Hæc tu sustineas debile sola iugum.
 Ad me cum specto uenis fugientibus æger,
 Ultima pars animæ dum mihi restat, ades.
 Quodq; ego præstarem, si te magis ipse ualerem,
 Id mihi cum ualeas fortius ipsa, refer.
 Exigit hoc socialis amor, foedusq; maritum,
 Moribus hoc comunx exigis ipsa tuis.
 Hoc domui debes, de qua censeris, ut illam
 Non * magis officijs, quam probitate colas.
 Cuncta licet facias, nisi eris laudabilis uxor,
 Non poterit credi Martia culta tibi.
 Nec sumus indigni, nec si uis uera fateri,
 Debetur meritis gratia nulla meis.
 Redduur illa quidem grandi cum foenore nobis,
 Nec te si cupiat lædere, rumor habet.
 Sed tamen hoc factis adiunge prioribus unum,
 Pro nostris ut sis ambitiosa malis.

Ex ruina
 gloria ma
 ior.
 Vxor ab
 sente ma
 rito tan
 quam in
 scena est.

* minus

Martia
 uxor O
 uidiæ.

D 4

Et

Vt minus infesta iaceam tellure labora,
 Clausa nec officij pars erit ulla tui.
 Magna peto, sed non tamen inuidiosa roganti,
 Vtq; ea non teneas tuta repulsa tua est.
 Nec mihi succense, toties si carmine nostro
 Quod facis ut facias, teq; imitere, rogo.
 Fortibus assuevit tubicen prodesse, suoq;
 Dux bene pugnantes incitat ore viros.
 Nota tua est probitas, testataq; tempus in omne,
 Sit uirtus etiam non probitate minor.
 Nec tibi Amazonia est pro me sumenda securis,
 Aut excussa leui pelta gerenda manu.
 Numen adorandum est, non ut mihi fiat amicum,
 Sed sit ut iratum, quam fuit ante, minus.
 Gratia si nulla est, lachrymae tibi gratia fient,
 Hac potes haud nulla parte mouere Deos.
 Quae tibi ne desit, bene per mala nostra cauetur,
 Meq; uiro flendi copia diues adest.
 Vtq; meae res sunt, omni puto tempore flebis:
 Has fortunatibi nostra ministrat opes.
 Si mea mors redimenda tua, quod abominor, esset,
 Admeti coniunx, quam sequereris erat.
 Aemula Penelopes fieres, si fraude pudica
 Instantes uelles fallere nupta procos.
 Si comes extincti manes sequerere mariti,
 Esset dux facti Laodameia tui.
 Hyphias ante oculos tibi erit ponenda uolenti
 Corpus in accensos mittere forte rogos.
 Morte nihil opus est, nihil Icarotide tela,
 Caesaris est coniunx ore precanda tuo.
 Quae praestat uirtute sua, ne prisca uetustas
 Laude pudicitiae secula nostra premar.

Lachry-
 mae mulie-
 rum pote-
 tes ad mor-
 uendum.

Quae

Quae Veneris formam, mores Iunonis habendo,
 Sola est caelesti digna reperta thoro.
 Quid trepidas? et adire times? non impia Progne,
 Filiae Aetæ uoce mouenda tua est:
 Nec nurus Aegysthi, nec saeva Agamænonis uxor,
 Scylla quæ Siculas inguine terret aquas.
 Telegoniæ parens uertendis nata figuris,
 Nexa quæ nodosæ angue Medusa comas.
 Foemina sed princeps, in qua fortuna uidere
 Se probat, et cæcæ crimina falsa tulit.
 Quam nihil in terris ad finem solis ab ortu
 Clarius excepto Casare mundus habet.
 Eligito tempus captatum sæpè roganti,
 Exeat aduersa ne tua nauis aqua.
 Non semper sacras reddunt oracula sortes,
 Ipsa quæ non omni tempore sana patent.
 Cum status urbis erit, qualem nunc auguror esse,
 Et nullus populi contrahet ora dolor:
 Cum domus Augusti Capitoli more colenda
 Læta (quod est, et sit) plena quæ pacis erit:
 Tunc tibi Diæ faciant ad eundi copia fiat.
 Profectura aliquid tunc tua uerba putes,
 Si quid aget maius, differ tua coepta, caue quæ,
 Spem festinando præcipitare meam.
 Nec rursus iubeo, dum sit uacuißima quæras,
 Corporis ad cultum uix uacat illa sui.
 Curia cum patribus fuerit stipata uerendis,
 Per patrum turbam tu quoque oportet eas.
 Cum tibi contigerit formam Iunonis adire,
 Hac sis personæ quam tueare memor.
 Nec factum defende meum, mala causa silenda est,
 Nec nisi sollicitæ sit tua uerba preces.

Veneris
 forma,
 Iunonis
 mores.

Occasio
 expectan
 da his qui
 uolunt ob
 tinere.

Vacuissi
 mus.

D 5 Tunc

Tūc lachrymis demēda mora est, summissaq; terræ,
Ad uon mortales brachia tende pedes.

Ad genua
intelligit,
ubi miseri
cordia se-
dē uolue-
runt esse
ueteres.

Tu pede nil aliud scēuo nisi ab hoste recedam,
Hostem fortunam sit satis esse mihi.

Plura quidem subeunt, sed tu turbata timore
Hæc quoq; uix poteris ore tremente loqui.

Suspitor hæc damno fore non tibi, sentiet illa
Te maiestatem pertimuisse suam.

Nec tua si fletu scindentur uerba, nocebit:
Interdum lachrymæ pondera uocis habent.

Lux etiam coeptis facito bona talibus adsit,
Horaq; conueniens, auspiciūq; fauens.

Sed prius imposito sanctis altaribus igne
Thura fer ad magnos, uinaq; pura Deos.

E quibus ante omnes Augusti numen adora,
Progeniemq; piam, participemq; thori.

Sint utinam mites solito tibi more, tuasq;
Non duris lachrymas uultibus aspiciant.

ELEGIA II.

Ad Cottam.

Quam legis à nobis missam tibi Cotta salutē
Missa sit uerē, perueniatq; precor.

Namq; meis sospes multum cruciatibus aufers,
Atq; sit, ut nobis pars bona, salua, facis.

Anchora. Cumq; labent alij, iactataq; uela relinquunt,
Tu lacera remanes anchora sola rati.

Grata tua est igitur pietas, ignosimus illis,
Qui cum fortuna terga dedere fugæ.

Cum feriant unum, non unum fulmina terrent,
Iunctaq; percusso turba pauere solet,

Cumq; dedit paries uentura signa ruinae,
Sollicito uacuus fit locus ille metu.

Quis

Quis non è timidis ægri contagia uitat?
 Vicinum metuens ne trahat inde malum?
 Me quoq; amicorum nimio terrore metuq;
 Non odio quidam desistuerè mei.
 Non illis pietas, non officiosa uoluntas
 Defuit, aduersos extimuerè Deos.
 Utq; magis cauti possunt timidiq; uocari,
 Sic appellari non meruere mali.
 At meus excusat charos ita candor amicos,
 Utq; habeant de me crimina nulla facit.
 Sint hi contenti uenia signentq; licebit,
 Purgari factum me quoq; teste suum.
 Pars estis pauci melior, qui rebus in arctis
 Ferrè mibi nullam turpe putatis opem,
 Tunc igitur meriti morietur * gloria uestri,
 Cùm cinis absumpto corpore factus ero.
 Fallor, & illa meæ superabit tempore uitæ,
 Si tamen à memori posteritate legar.
 Corpora debentur moestis ex anguia bustis,
 Effugiunt structos nomen bonosq; rogos.
 Occidit & Theseus, & qui comitauit Orestem,
 Sed tamen in laudes uiuit uterq; suas.
 Vos etiam seri laudabunt sæpè Nepotes,
 Claraq; erit scriptis gloria uestra meis.
 Hic quoq; Sauromatæ iam uos nouère, Getæq;
 Et tales animos barbara turba probat.
 Cumq; ego de uestra nuper probitate referrem,
 Nam didici Geticè, Sarmaticèq; loqui:
 Fortè senex quidam, coetucùm staret in illo,
 Reddidit ad nostros talia uerba sonos:
 Nos quoq; amicitia nomen bene nouimus hospes,
 Quos procul à uobis alter & orbis habet.

*gratia

Nomen superites rogo.

Sarmaticæ linguæ caluit Ouidius.

E. 2

Tauri.

*Est locus in Scythia, Tauros dixere priores,
 Qui Getica longè non ita distat humo.
 Hac ego sum terra, patria nec poenitet, ortus,
 Consortem Phœbi gens colit illa Deam.
 Tempula manent hodie uastis innixa columnis,
 Perq̄ quaterdenos itur in illa gradus,
 Fama refert illic signum coeleste fuisse,
 Quoq̄ minus dubites, stat basis orba Dea.
 Araq̄, quæ fuerat natura candida saxi,
 Decolor affuso tincta cruore rubet.*

**• Hoc sa-
cri**

*Fœmina sacra facit tede non nota iugali,
 Quæ superat Scythicas nobilitate nurus.
 * Sacrifici genus est (sic instituere priores)
 Aduena uirgineo casus ut ense cadat.*

Thoas.

*Regna Thoas habuit Mæotide clarus in ora.
 Nec fuit Euxinis notior alter aquis.
 Sceptra tenente illo, liquidas fecisse per auras.*

**Iphige-
neia.**

*Nescio quam dicunt Iphigenian iter.
 Quam leuibus uentis sub nube per æquora uectam
 Creditur his Phœbe deposuisse locis.
 Præfuerat templo multos ea ritè per annos,
 Inuita peragens tristia sacra manu:*

**Orestes.
Pylades.**

*Cùm duo uelifera iuuenes uenere carina,
 Presseruntq̄ suo littora nostra pede.
 Par fuit his ætas, & amor: quorum alter Orestes,
 Alter erat Pylades, nomina fama tenet.
 Protinus immitem triuicæ ducuntur ad aram,
 Euincti geminas ad sua terga manus.
 Sparsit aqua captos lustrali Graia sacerdos,
 Ambiat ut fuluas infula longa comas.
 Dumq̄ paret sacrum, dum uelat tempora uittis,
 Dum tardæ causas inuenit illa moræ:*

Non

Non ego crudelis, iuuenes ignoscite, dixit,
 Sacra suo facio barbariora loco.
 Ritus is est gentis, qua uos tamen urbe uenitis?
 Quod uic parum fausta puppe petistis iter?
 Dixit & audito patriæ pia nomine uirgo,
 Consortes urbis repperit esse sua.
 Alter & è uobis, dixit, cadat hostia sacris,
 Ad patrias sedes nuncius alter eat.
 Ire iubet Pylades charum periturus Orestem,
 Hic negat, inq; uicem pugnat uterq; mori.
 Exitit hoc unum, quod non conuenerat illis,
 Cætera & pars concors & sine lite fuit.
 Dum peragunt iuuenes pulchri cartamen amoris,
 Ad fratrem scriptas exarat illa notas.
 Ad fratrem mandata dabat cuiq; illa dabantur,
 (Humanos casus aspice) frater erat.
 Nec mora, de templo rapiunt simulachra Dianæ,
 Clamq; per immensas puppe feruntur aquas.
 Mirus amor iuuenum, quamuis abire tot anni,
 In Scythia magnum nunc quoq; nomen habent.
 Fabula narrata est postquam uulgaris ad illo,
 Laudarunt omnes facta, piamq; fidem.
 Scilicet hinc etiam, qua nulla ferocior ora est,
 Nomen amicitiaë barbara corda mouet.
 Quid facere Ausonia geniti debetis in urbe,
 Cum tangant diros talia facta Getas?
 Adde quod est animus semper tibi mitis, & altæ
 Iudicium mores nobilitatis habent.
 Quos Volesus patrij cognoscat nominis autor,
 Quos Numa maternus non neget esse suos.
 Adiectiq; probent genitiua agnomina Gottæ,
 Si tu non esses, interitura domus.

+ par

Amicitia
 nomen
 pud Bar-
 baros etiã
 sacrum.

Volesus.

Digne

Digne uir hac serie, lapsa succurrere amico
 Conueniens istis moribus esse puta.

ELEGIA III.

Ad Maximum.

Sidus Fabiæ
 gēris.

Sluccat exiguum profugo dare tempus amico,
 O sidus Fabiæ Maxime gentis ades.
 Dum tibi quæ uidi refero, seu corporis umbra est,
 Seu ueri species, seu fuit ille sopor.

Somnium
 Ouidij.

Nox erat, & bifores intrabat luna fenestras,
 Mense ferè medio quanta nitere solet.
 Publica me requies curarum somnus habebat.
 Fusaq; erant toto languida membra thoro.
 Cum subito pennis agitatus inhorruit aër,
 Et sonuit paruo mota fenestra sono.

Amor hor-
 ridior exu-
 le Ouidio.

Territus in cubitum releuo mea membra sinistram,
 Pulsus & è trepido pectore somnus abiit.
 Stabat amor uultu, non quo prius esse solebat,
 Sceptra tenens læua tristis acerna manu,
 Non torquem collo, nec habens crinale capillis,
 Nec benè compositas comptus ut antè, comas.
 Horrida pendebant molles super ora capilli,
 Et uisa est oculis horrida penna meis.
 Qualis in aëria tergo solet esse columba,
 Tractatam multæ quam tetigere manus.
 Hunc simul agnoui (neq; enim mihi notior alter)
 Talibus effata est libera lingua sonis:
 O puer, exilij decepto causa magistro,
 Quem fuit utilius non docuisse mihi.
 Huc quoq; uenisti pax est ubi tempore nullo,
 Et coit astrictis barbarus Ister aquis?
 Quæ tibi causa uia? nisi uti mala nostra uideres?
 Quæ sunt, si nescis, inuidiosa tibi.

T^u

Tu mihi dictas iuuenilia carmina primum.
 Apposui senis te duce quinq; pedes.
 Nec me Maonio consurgere carmine, nec me
 Dicere magnorum passus es acta ducum.
 Forsitan exiguas, aliquas tamen, arcus & ignes
 Ingenij vires comminuere mei.
 Namq; ego dum canto tua regna, tuæq; parentis,
 In nullum mea mens grande uacavit opus.
 Nec satis hoc fuerat, stultus quoq; carmina feci,
 Artibus ut posses non rudis esse meis.
 Pro quibus exilium durum mihi reddita merces,
 Id quoq; in extremis, & sine pace locis.
 At non Chionides Eumolpus in Orphea talis.
 In Phrygia nec Satyrum talis Olympus erat.
 Præmia nec Chiron ab Achille talia cepit,
 Pythagoraq; ferunt non nocuisse Numam.
 Nomina neu feram longum collecta per æuum,
 Discipulo perij solus ab ipse meo.
 Dum damus arma tibi, dum te lasciue docemus,
 Hæc de discipulo dona magister habet.
 Scis tamen, & liquido iuratus dicere posses,
 Non me legitimos sollicitasse thoros.
 Scripsimus hæc illis, quarum nec uitta pudicos
 Attingit erines, nec stola longa pedes.
 Dic precor, et quando, didicisti fallere nuptas,
 Et facere incertum per mea iussa genus?
 An sit ab his omnis rigide sumnota libellis,
 Quam lex furtiuos arcet habere uiros?
 Quid tamen hoc prodest, uetiti si lege seuera
 Credor adulterij composuisse notas?
 At tu sic habeas ferientes cuncta sagittas,
 Sic nunquam rapido lampades igne uacent.

Ex discipulo perij
 Ouidi

Vitta.
 Stola.

† fat

Sic

Sic regat imperium, terrasq; coëreant omnes

Cæsar ab Aenea qui tibi fratre nepos,

Effice sit nobis non implacabilis ira,

Meq; loco plecti commodiore uelit.

Hæc ego uisus eram puero dixisse uolucris,

Hos uisus nobis ille dedisse sonos.

Per mea tela faces, & per mea tela sagittas,

Per matrem iuro, Cæsareumq; caput.

Nil, nisi concessum nos te didicisse magistro,

Artibus & nullum crimen inesse tuis.

Amorum
libri non
soli in cau-
sa cur exu-
let. Ouid.

Vtq; hoc sic utinam defendere cætera posses,

Scis aliud quod te læserit esse magis.

Quicquid id est (neq; enim debet dolor ille referri)

Non potes à culpa dicere abesse tua.

Tu licet erroris sub imagine crimen obumbres,

Non grauior merito uindictis inu fuit.

Vt tamen aspicerem, consolarerq; iacentem,

Lapsa per immensas est mea penna uias.

Hæc loca tum primùm uidi, cum matre rogante,

Phasias est telis fixa puella meis.

Quæ nunc cur iterum post secula longa reuisam,

Tu facis ô castris miles amice meis.

Pone metus igitur, mitescet Cæsaris ira,

Et ueniet uotis mollior aura tuis.

Triumphus Neue moram timeas tempus, quod quarimus, instat,

Cunctaq; lætitiæ plena triumphus habet.

Dum domus, & nati, dum mater Liuia gaudet,

Dum gaudes patriæ magne ducisq; pater,

Dum sibi gratatur populus, totamq; per urbem

Omnis odoratis ignibus ara calet,

Dum præbet faciles aditus uenerabile templum,

Sperandum est nostras posse ualere preces.

Dixit,

Dixit & aut ille est tenues dilapsus in auras,
 Coeperunt sensus aut uigilare mei.
 Si dubitem, faueas quin his ô Maxime dictis,
 Memnonio cygnos esse colore putem.
 Sed neq; mutatur nigra pice lacteus humor,
 Nec quod erat candens fit terebinthus ebur.
 Conueniens animo genus est tibi nobile nanq;
 Pectus & Herculeæ simplicitatis habes.
 Liuor iners uicium mores non exit in istos,
 Utq; latens ima uisera serpit humo.
 Mens tua sublimis supra genus eminet ipsum,
 Grandius ingenio nec tibi nomen inest.
 Ergo alij noceant miseris, optentq; timeri,
 Tinctaq; mordaci spicula felle gerant:
 At tua supplicibus domus est assueta iuandis,
 In quorum numero me precor esse uelis.

Herculeæ
 simplici-
 tas.
 Liuor.

ELEGIA IIII.

Ad Ruffinum.

Hæc tibi non uanam portantia uerba salutē,
 Naso Tomitana mittit ab urbe tuus
 Utq; tuo faueas mandat Rufine triumpho,
 In uestras uenit si tamen ille manus.
 Est opus exiguum, uestrisq; paratibus impar:
 Quale tamen cunq; est, ut tueare rogo.
 Firma ualent per se, nullumq; Machaona quærunt,
 Ad medicam dubius confugit aeger opem.
 Non opus est magnis placido lectore poëtis:
 Quemlibet inuitum, difficilemq; tenent.
 Nos, quibus ingenium longi minuere labores,
 Aut etiam nullum forsitan antè fuit:
 Viribus infirmi uestro candore ualemus,
 Quem mihi se demas, omnia raptâ putem.

Machaon

Candore
 ualemus
 lectoris.

E

Cunctaq;

Triumph
Germani
ci descrip
tio.

† certissi
ma

Cunctaq; cum mea sunt propenso nixa favore,
Præcipuum uenice ius habet ille liber.

Spectatum uates alij scripsere triumphum,
Est aliquid memori uisa notare manu.

Nos ea uix auidam uulgi captate per aurem
Vidimus, atq; oculi fama fauere mei.

Scilicet affectus similis, aut impetus idem,
Rebus ab auditis conspicuisq; uenit.

Nec nitor argenti, quem uos uidistis, & aurè
Quod mihi defuerit, purpuraq; illa, queror.

Sed loca, uel gentes formatae mille figuris,
Nutrissent carmen, præliaq; ipsa meum.

Et regnum uultus & fortissima pignora mentis,
Inuissent aliqua forsitan illud opus.

Plausibus ex ipsis populi, lætoq; favore,
Ingenium quod uis incaluisse potest.

Tamq; ego sumpsissem tali clamore uigorem,
Quam rudis audita miles ad arma tuba.

Pectora sint nobis niuibus glacieq; licebit,
Atq; hoc, quem patior, frigidiora loco:

Ulla ducis facies in curru stantis eburno,
Excuteret frigus sensibus omne meis.

His ego defectus, dubijsq; autoribus usus,
Auestri uenio iure fauoris opem.

Nec mihi nota ducum, nec sunt mihi nota locorum
Nomina, materiam non habuere manus.

Pars quota de tantis rebus, quam fama referre,
Aut aliquis nobis scribere possit, erat.

Quo magis ô lector debes ignoscere, si quid
Erratum est illic, præteritum uè mihi.

Adde quod assiduas domini meditata querelas
Ad lætum carmen uix mea uersa lyra est.

Vix

Vix bona post tanto quærenti uerba subibant.

Et gaudere aliquid res mihi uisa noua est.

Veq; reformidant insuetum lumina solem,

Sic ad lætitiã mens mea segnis erat.

Est quoq; cunctarum nouitas gratissima rerum,

Gratiãq; officio quod mora tardat, abest.

Cætera certatim de magno scripta triumpho

Iam pridem populi suspicor ore legi.

Illa bibit sitiens, lector mea pocula plenus:

Illa recens pota est, nostra tepebit aqua.

Non ego cessauì, nec fecit inertia serum,

Vltima me uasli sustinet ora freti.

Dum uenit huc rumor, properataq; carmina fiunt.

Factaq; eunt ad uos, annus abisse potest.

Nec minimum refert, intacta rosaria primus,

An sera carpas penè relicta manu.

Quid mirum lectis exhausto floribus horto

Si duce non facta est digna corona suo?

Deprecor hæc uatum contra sua carmina ne quis

Dicta putet prole musa locuta mea est.

Sunt mihi uobiscum communia sacra poëta,

In uestra miseris si licet esse eboro.

Magnaq; pars animi mecum uixistis amici,

Hæc ego uos absens nunc quoq; parte colo.

Sint igitur uestro mea commendata fauore

Carmina, non possum pro quibus ipse loqui.

Scripta placent à morte ferè, quia lædere uiuos

Liur, & inuiso carpere dente solet.

Si genus est mortis malè uiuere, terra moratur,

Et desunt fati sola sepulchra meis.

Deniq; opus nostræ culpetur ut undiq; enra,

Officium nemo qui reprehendat, erit.

Gaudere
insolitum
Ouidio.

Nouitas
grata.

Liur
post fata
quiescit.

Voluntas
nonnunq̄
sufficit.

*Vt desint uires, tamen est laudanda uoluntas,
Hac ego contentos auguror esse Deos.
Hac facit ut ueniat pauper quoq; gratus ad aras,
Et placeat caso non minus agna boue.*

Vergilius

*Res quoq; tanta fuit, quanta subsistere summo
Aeneidos uati grande fuisset onus.*

*Ferre etiam molles Elegi tam uasta triumph
Pondera disparibus non potuere rotis,
Quo pede nunc utar, dubia est sententia nobis,
Alter enim de te R bene triumphus adest.
Irrita uerorum non sunt praesagia uatum,
Danda Ioui laurus, dum prior illa uiret.*

Diuini
poetae,

*Nec mea uerba legis, qui sum summotus ad Istrum,
Non bene pacatis flumina pota Getis.
Ista Dei uox est, Deus est in pectore nostro,
Hoc duce praedico, uaticinorq; Deo.*

*Quid cessas currum, pompamq; parare triumphis
Liute? dant nullas iam tibi bella moras.*

*Perfida damnatas Germania proijcit hastas,
Iam pondus dices omen habere meum.*

*Crede, breuiq; fides aderit, geminabit honorem
Filius, & iunctis, ut prius, ibit equis.*

*Prome quod iniicias humeris uictoribus, ostrum,
Ipsa potest solitum nosse corona caput.*

*Scuta, sed & Galeae gemmis radientur & auro,
Stentq; super uictos trunca trophaea uiros.*

*Oppida turritis cingantur eburnea muris.
Fictaq; res uero more putetur agi.*

*Squalidus immittat fracta sub arundine crines
Rhenus, & infectas sanguine potet aquas.*

*Barbara iam capti poscunt insignia reges,
Textaq; fortuna diuisioni sua.*

Et quæ præterea uirtus inuicta tuorum
 Sæpè parata tibi, sæpè paranda facit.
 Dij quorum monitu sumus hæc uentura locuti
 Verba, precor celeri nostra probata fide.

ELEGIA V.

Ad Cottam.

Quæ legis, unde tibi mittatur epistola, quæris
 Hinc, ubi cœruleis iungitur Ister aquis.
 Ut regio dicta est, succurrere debet & autor,
 Læsus ab ingenio Naso poeta suo.
 Qui tibi, quam mallet præsens afferre salutem,
 Mittit ab hirsutis, maxime Cotta Getis.
 Legimus ô iuuenis patrij non degener oris,
 Dicta tibi pleno uerba diserta foro.
 Quæ, quæquæ lingua mihi sunt properate per horas
 Lecta satis multas, pauca fuisse queror.
 Plura sed hæc feci relegendo sæpè, nec unquam
 Hæc mihi, quam primo grata fuere minus.
 Cumq; sua toties nihil è dulcedine perdant,
 Viribus illa suis, non nouitate placent.
 Felices, quibus hæc ipso cognoscere in actu,
 Et tam facundo contigit ore frui.
 Nam quanquam sapor est ablata dulcis in unda,
 Oratius ex ipso fonte bibuntur aquæ.
 Et magis adducto pomum decerpere ramo,
 Quam de cælatâ sumere lance iuuat.
 At nisi peccassem, nisi me mea Musa fugasset,
 Quod legi, tua uox exhibuisset opus.
 Utq; fui solitus sedissem forsitan unus
 De centum iudex in tua uerba uiris.
 Maior & impleffet præcordia nostra uoluptas,
 Dum traberer dictis, annueremq; tuis.

Cotta elo
quens.Ex fonte
ipso dolci
uis est bi
bere.

E 3

Quam

Quem quoniam fatum patria uobisq; relictis,
 Inter inhumanos maluit esse Getas.
 Quod licet, ut uidear tecum magis esse legendo,
 Sæpè precor studij pignora mitte tui.
 Exemploq; meo, nisi dedignaris id ipsum,
 Vtere quod nobis rectius ipse dares.
 Namq; ego, qui perij iam pridem Maxime uobis,
 Ingenio nitor non perijsse meo.
 Redde uicem, nec rara tui monumenta laboris
 Accipiant nostræ grata futura manus.
 Dic tamen ô iuuenis studiorum plene meorum,
 Ec quid ab his ipsis admonere mei?
 Ec quibus aut recitas factum modò carmen amicis?
 Aut quod sæpè soles exigis ut recitent?
 Interdum queritur tua mens oblita quid absit,
 Nescio quid certè sensit abesse tui.
 Utq; loqui multum de me præsepte solebas,
 Nunc quoq; Nasonis nomen in ore tuo est.
 Ipse quidem Getico peream uiolatus ab arcu,
 Et sit periuri quàm propè poena uides,
 Te nisi momentis uideo penè omnibus absens,
 Gratia Dijs, menti quolibet ore licet,
 Hac ubi perueni nulli cernendus in urbem,
 Sæpè loquor tecum teq; loquente fruor.
 Tunc mihi difficile est, quàm sit benedicere, quamq;
 Candida iudicij illa sit hora meis.
 Tunc me, si qua fides, coelesti sede receptum,
 Cum fortunatis suspitor esse Deis.
 Rursus ubi huc redij, coelum superosq; relinquo,
 A Styge non longè Pontica distat humus.
 Vnde ego si fato nitor prohibente reuerti,
 Spem sine profectu Maxime tolle mihi.

ELEGIA VI.

Ad sodalem quendam.

Naso suo, posuit nomen cui penè, sodali,
 Mittit ab Euxinis hoc breue carmè aquis.
 At si cauta parum scripsisset dextra quis esses,
 Forsitan officio parta querela foret.
 Cur tamen hoc alijs tutum credentibus, unus
 Appellent ne te carmina nostra, rogas?
 Quanta sit in media clementia Caesaris ira,
 Si nescis, ex me certior esse potes.
 Huic ego quam patior nil possem demere poenæ,
 Si iudex meriti cogerer esse mei.
 Non uetat ille sui quenquam meminisse sodalis,
 Nec prohibet tibi me scribere, teq; mihi.
 Nec scelus admittas, si consoleris amicum,
 Mollibus & uerbis aspera fata leues.
 Cur dum tata times, facis ut reuerentia talis
 Fiat in Augustos inuidiosa Deos?
 Fulminis afflatus interdum uiuere telis
 Vidimus, & refici non prohibente Ioue.
 Nec quia Neptunus nauem laterarat Vlyssis,
 Leucothoë nauti ferre negauit opem.
 Crede mihi, miseris cœlestia numina parcunt,
 Nec semper læsos & sine fine premunt.
 Principe nec nostro Deus est moderatior ullus,
 Iusticia uires temperat ille suas.
 Nuper eram Caesar facto de marmore templo,
 Iam pridem posuit Mentis in æde sua.
 Iuppiter in multos temeraria fulmina torquet;
 Qui poenam culpa non meruere pati.
 Obruerit cum tot scuis Deus æquoris undis,
 Ex illis mergi pars quota digna fuit?

Multi te
 mere occi
 dunt.

E 4

Cum

Cum pereant acie fortissima quæq; uel ipso
Iudice, delectus Martis iniquus erit.

At si forte uelis in nos inquirere, nemo est

Qui se quod patitur, commeruisse neget.

Adde quod extinctos uel aqua, uel Marte, uel igne,

Nulla potest iterum restituere dies.

Restituit multos, aut poenæ parte leuauit,

Cæsar & in multis me precor esse uelit.

At tu cum tali populus sub principe simus,

Alloquio profugi credis inesse metum.

Busiris. Forsitan hæc domino Busiride iura timeres,

Aut solito clausos urere in ære uiros.

Desine mitem animum uano infamare timore.

Sæua quid in placidis saxa uereris aquis?

Ipsæ ego quod primò scripsi sine nomine uobis,

Vix excusari posse mihi uideor.

Sed pauor attonito rationis ademerat usum,

Cesserat omne meis consiliumq; malis.

Nomina
amicorū
ponit,
& sodali

Fortunamq; meam metuens, non uindicis iram,

Terrebar titulo nominis ipse mei.

Hactenus admonitus memori concede & poëta,

Ponat ut in chartis nomina chara suis.

Turpe erit ambobus, longo mihi proximus usu,

Si nulla in libri parte legere mei.

Ne tamen iste metus possit tibi rumpere somnos,

Non ultra, quam uis, officiosus ero.

Teq; regam qui sis, nisi cum permiseris ipse,

Cogetur nemo munus habere meum.

Tu quoq; quem poteras uel aperte tutus amare,

Si res est anceps illa, latenter ama.

ELEGIA VII.

Ad Amicos.

Verba

Verba mihi desunt eadem tam saepe roganti,
Iamque pudet uanas sine carere preces.

Tadia consimili fieri de carmine uobis,

Quidque petam, cunctos edidicisse reor.

Nostraque quid portet tam nostris epistola, quamuis

Charta sit à uinclis non labefacta suis.

Ergo mutetur scripti sententia nostri,

Ne toties contra quam rapit annis, eam.

Quod bene de uobis speravi, ignoscite amici,

Talia peccandi iam mihi finis erit.

Ne grauis uxori dicar, quæ scilicet in me

Quam proba, tam timida est, experiensque parum.

Hæc quoque Naso feres: et enim peiora tulisti,

Iam tibi sentiri sarcina nulla potest,

Ductus ab armento taurus detrectat aratrum,

Subtrahitque duro colla nouella iugo.

Nos quibus assuevit fatum crudeliter uti,

Ad mala iam pridem non sumus ulla rudes.

Venimus in Geticos fines, moriamur in illis:

Parcaque ad extremum, quæ mea coepit, eat.

Spem iuuat amplecti, quæ non iuuat irrita semper:

Et fieri cupias, si qua futura putes.

Proximus huic gradus est, bene desperare salutem,

Seque semel uera scire perisse fide.

Curando fieri quædam maiora uidemus

Vulnera, quæ melius non tetigisse fuit.

Mitius ille perit, subita qui mergitur unda,

Quam sua qui liquidis brachia lassat aquis.

Cur ego concepi Scythicis me posse carere

Finibus, et terra prosperiore frui?

Cur aliquid de me speravi lenius unquam?

An fortuna mihi sic mea nota fuit?

Subinde
idē petit
Quidius,

Accusat
uxorem,

Desperare
salutē nō
nunquam
est solatio
Subito pe
rire satius
quam diu
excrucia
ri.

Torqueor en grauius, repetitaq; forma locorum
 Exilium renouat triste, recensq; facit.
 Est tamen utilius studium cessare meorum,
 Quam, quas admōrint, non ualuisse preces.
 Magna quidem res est, quam non audet is amici:
 Sed si quis peteret, qui dare uellet, erat.
 Dum modo non nobis hoc Caesaris ira negarit,
 Fortiter Euxinis immoremur aquis.

ELEGIA VIII.

Ad Maximum.

Qua tibi quærebam memorem testantia curā,
 Dona Tomitanus mittere posset ager.
 Dignus es argento fuluo quoq; dignior auro:
 Sed te, cum donas, ista iuuare solent.
 Nec tamen hæc loca sunt ullo preciosa metallo,
 Hostis ab agricola uix sinit illa fodi.
 Purpura sæpè tuos fulgens protexit amictus,
 Sed non Sarmatico ringitur illa mari.
 Vellera dura ferunt pecudes, & Palladis uti
 Arte Tomitanæ non didicere nurus.
 Fœmina pro lana Cerealia munera frangit,
 Suppositoq; grauem uertice portat aquam.
 Non hinc pampineis amicitur uiribus ulmus,
 Nulla premunt ramos pondere poma suos.
 Tristia deformes pariunt absinthia campi,
 Terraq; de fructu quàm sit amara docet.
 Nil igitur tota Ponti regione sinistri,
 Quod mea sedulitas mittere posset, erat.
 Clausa tamen nisi Scythica tibi tela pharetra,
 Hoste precor fiant illa cruenta tuo.
 Hos habet hæc calamos, hoc hæc habet ora libellos,
 Hæc uiget in nostris Maxime Musa locis.

Quæ

Tomita-
 ne mulie-
 res exper-
 tes lanifi-
 cije

Terra à
 fructibus.

Quæ quanquam misisse pudet, quia parua uidentur,
Tu tamen hæc, quæso, consule missa boni.

ELEGIA IX.

Ad Brutum.

Quod sit in his eadem sententia Brute libellis,
Carmina nescio quæ carpere nostra refers:

Nil nisi me terra fruatur ut propiore, rogare,

Et quàm sim denso cinctus ab hoste, loqui.

O quàm de multis uicium reprehenditur unum,

Hoc peccat solum, si mea Musa, bene est.

Ipse ego librorum uideo delicta meorum,

Cum sua plus iusto carmina quisq; probet.

Author opus laudat, sic forsitan Accius olim

Tber siten facie dixerit esse bona.

Iudicium tamen hoc nostrum non decipit error,

Nec quicquid genui, protinus illud amo.

Cur igitur si me uideam delinquere, peccem?

Et patiar scripto crimen inesse, rogare?

Non eadem ratio est sentire, & demere morbos:

Sensus inest cunctis, tollitur arte malum.

Sæpè aliquod uerbum cupiens mutare relinquo,

Iudicium uires destituuntq; meum.

Sæpè piget (quid enim dubitem tibi uera fateri)

Corrigere, & longi ferre laboris onus:

Scribentem iuuat ipse * fauor, minuitq; laborem,

Cumq; suo crescens pectore feruet opus.

Corrigere at res est tantò magis ardua quantò

Magnus Aristarcho maior Homerus erat.

Sic animum lento curarum frigore lædit,

Vt cupidi cursus frena recitat equi.

Atq; ita Dij mites minuant tibi Cæsaris iram,

Ossaq; pacata nostra tegantur humo:

Accius
Therstem
laudat.

* furor,

Homerus,
Aristar-
chus.

*Vt mihi conanti nonnunquam intendere curas,
Fortunæ species obstat acerba mea.*

*Vixq; mihi uideor, faciam quod carmina sanus,
Inq; feris curam corrigere illa Getis.*

Nil tamen est scriptis magis excusabile nostris:

Quam sensus cunctis penè quod unus inest.

**Tristia
Ouidij.**

Læta ferè lætus cecini, cano tristia tristis:

Conueniens operi tempus utrunq; suo est.

Quod, nisi de uicio scribam regionis amara:

Vtq; loco moriar commodiore, precer:

Cum toties eadem dicam, uix audior illi,

Verbaq; profectu dissimulata carent.

Et tamen hæc eadem cum sint, nõ scribimus iisdem,

4 UOS

Vnaq; per plures & ars mea tentat opem.

An, ne bis sensum lector reperiret eundem,

Vnus amicorum Brute rogandus erat?

Non fuit hoc tanti, confesso ignoscite docti:

Vilior est operis fama salute mea.

Deniq; materia, quam quis sibi finxerit ipse,

Arbitrio uariat multa poeta suo.

Musa mea est index nimium quoq; uera malorum,

Atq; incorrupti pondere testis habet.

Non liber ut fieret sed uti sua cuiq; daretur

Littera propositum curaq; nostra fuit.

Post modò collectas utcunq; sine ordine iunxi,

Hoc opus electum ne mihi fortè putes.

Da ueniam scriptis, quorum non gloria nobis

Causa, sed utilitas, officiumq; fuit.

77

P OVIDII NASONIS
DE P O N T O
L I B E R III.

ELEGIA I.

Ad Sextum Pompeium.

Ccipe Pompei deductum car-
men ab illo,
Debitor est vitæ qui tibi Se-
xte sua.
Qui si non prohibes à me tua
nomina poni,
Accedet meritis hæc quoque
summa tuis.

Sive trahis uultus, equidem peccasse fatebor,
Delicti tamen est causa probanda mei.

Non potuit mea mens, esset quin grata, teneri,
Sit, precor, officio non grauis ira pio.

O quoties ego sum libris mihi uisus in istis
Impius, in nullo quod legerere loco.

O quoties alijs uellem cum scribere, nomen
Rettulit in ceras inscia dextra tuum.

Ipse quidem placuit mendis in talibus error,
Et uix inuita est facta litura manu.

Viderit ad summam dixi licet ipse queratur,
Hanc pudet offensam non meruisse prius.

Da mihi, si quid ea est, hebet antequam pectora Lethen,
Oblitus potero non tamen esse tui.

Idque smas oro, nec fastidita repellas
Verba, nec officio crimen inesse putes.

+ summa

Et leuis

Et leuis hæc meritis referatur gratia tantis:

Si minus, inuito te quoq; gratus ero.

Nunquam pigra fuit nostris tua gratia rebus,

Nec mihi munificas arca negauit opes.

Nunc quoq; nil subitis elementia territa fatis

Auxilium uita fertq;, refertq; mea.

Vnde rogas forsã fiducia tanta futuri

Sit mihi, quod fecit quisq; tuetur opus.

Vt Venus artificis labor est et gloria Coi,

Aequoreo madidas quæ premit imbre comas?

Arcis ut Actææ uel eburna, uel arca custos

Bellica Phidiea stat Dea facta manu.

Vendicat ut Calais laudem, quos fecit, equorum,

Vt similis ueræ uacca Myronis opus:

Sic ego sum rerum non ultima Sextæ tuarum,

Tutelæq; feror munus opusq; tuæ.

ELEGIA II.

Ad Seuerum.

Quod legis ô uates magnorum maxime uatir,
Venit ab intonsis usq; Seuere Getis.

Cuius adhuc nomen nostros taxuisse libellos,

Si modò permittis dicere uera, pudet.

Orba tamen numeris cassauit epistola nunquam

Ire per alternas officiosa uices.

Carmina sola tibi memorem testantia curam

Non data sunt, quid enim, quæ facis ipse, darem?

Quis mel Aristæo, quis Baceho uina Phalerna,

Triptolemo fruges, poma dat Alcinoos?

Fertile pectus habes, interq; Heliconæ colentes

Vberius nulli prouenit ista seges.

Mittere ad huc carmen, frõdes erat addere syluis,

Hæc mihi cunctandi causa Seuere fuit.

Nec

Venus
Apellis.
Minerua
Phydæ.

Myro.

Alcinoos
poma.

L I B E R IIII.

79

Nec tamen ingenium nobis respondet, ut antè,
 Sed siccum sterili uomere littus aræ.
 Scilicet ut limus uenas excæcat in undis,
 Laesq; suppresso fonte resistit aqua:
 Pectora sic mea sunt limo uiciata malorum,
 Et carmen uena pauperiore fluit.
 Si quis in hac ipsum terra posuisset Homerum,
 Esset crede mihi factus & ille Gees.
 Da ueniam fasso, studijs quoq; frena remisi,
 Ducitur & digitis littera rara meis.
 Impetus ille sacer, qui uatum pectora nutrit,
 Qui prius in nobis esse solebat, abest.
 Vix uenit in partes, uix sumpta Musa tabellæ
 Imponit pigras penè coacta manus.
 Paruaq; ne dicam, scribendi nulla uoluptas
 Est mihi, nec numeris neclere uerba iuuat.
 Sive quod hinc fructus aded non cepimus ullos,
 Principium nostri res fuit ista mali.
 Sive quod in tenebris numerosos ponere gestus,
 Quodq; legas nulli, scribere carmen idem est,
 Excitat auditor studium, laudatq; uirtus
 Crescit & immensum gloria calcar habet.
 Hic mea cui recitem, nisi flauis scripta Corallissæ
 Quasq; alias gentes barbarus Ister habet.
 Sed quid solus agam: quaq; infelicia perdam
 Ocia materia, surripiamq; diem?
 Nam neq; me uinum, nec me tenet alea fallax,
 Per quæ clam tacitum tempus abire solet.
 Nec me quod cuperem si per fera bella liceret,
 Obiectat cultu terræ nouata suo.
 Quid, nisi Pierides, solatia frigida restant,
 Non benè de uobis quæ meruere Deæ?

Frena stu
 dijs remit
 tere.

Gloria stu
 dij calcar.

At tu

At tu, cui bibitur felicius Aonius fons,
 Utiliter studium quid tibi cedit, ama.
 Sacraq; Musarum merito cole, quodq; legamus
 Huc aliquod curæ mitte recentis opus.

ELEGIA III.

Ad amicitiam dissi-
 mulantem.

Conquerar? aut taceã? ponã sine nomine crimẽ?
 Annotum qui sis omnibus esse uelim?
 Nomine non utar, ne commendere querela,
 Quæratuq; tibi carmine fama meo.
 Dum mea puppis erat ualida fundata carina,
 Qui mecum uelles currere, primus eras.
 Nunc, quia contraxit uultum fortuna, recedis,
 Auxilio postquam scis opus esse tuo.
 Dissimulas etiam, nec me uis nosce uideri,
 Quisq; sit, audito nomine, Naso rogas.
 Ille ego sum, quanquam non uis audire, uetusta
 Penẽ puer puero iunctus amicitia.
 Ille ego qui primus tua seria nosse solebam,
 Quis tibi iucundis primus adesse iocis.
 Ille ego conuictor, densoq; domesticus usus:
 Ille ego iudicijs unica Musa tuis.
 Ille ego sum, qui nunc an uiuam, perfide nescis,
 Cura tibi de quo quærere nulla fuit.
 Siue fui nunquam echarus, simulasse fateris:
 Seu non fingebas, inueniẽre leuis.
 Aut age dic aliquam, quæ te mutauerit iram:
 Nam nisi iusta tua est, iusta querela mea est.
 Quod te nunc crimen similem uetat esse priori?
 An crimen, ceppi quod miser esse, uocas?

Fortuna
 uultum
 contra-
 xit.

Densus
 usus.

Crimen,
 esse mise-
 rum.

Si mihi

Simihi rebus opem nullam factisq; ferebas,
 Venisset uerbis charta notata tribus.
 Vix equidem credo: sed & insultare iacenti
 Te mihi, nec uerbis parcere, fama refert.
 Quid facis ab demens? cur si fortuna recedat,
 Naufragio lachrymas eripis ipse tuo?
 Hæc dea non stabili quàm sit leuis orbe fatetur,
 Quæ summum dubio sub pede semper habet.
 Quolibet est folio, & quauis incertior aura,
 Par ille leuitas improbe facta tua est.
 Omnia sunt hominum tenui pendentia filo,
 Et subito casu, quæ ualere, ruunt.
 Diuitis audita est cui non opulentia Cræsi?
 Nempe tamen uitam captus ab hoste tulit.
 Ille Syracusia modò formidatus in urbe,
 Vix humili duram reppulit arte famem.
 Quid fuerat Magno maior? tamen ipse rogauit
 Summissa fugiens uoce clientis opem.
 Cuiq; uitro totus terrarum paruit orbis,
 Indigus effectus omnibus ipse magis.
 Ille Jugurthino clarus, Cymbroq; triumpho,
 Quo uictrix toties Consule Roma fuit,
 In cœno Marius iacuit, cannaq; palustri,
 Pertulit & tanto multa pudenda uiro.
 Ludit in humanis diuina potentia rebus,
 Et certam præsens uix habet hora fidem.
 Littus ad Euxinum si quis mihi diceret, ibis,
 Et metues arcu ne feriare Getæ:
 I, bibe, dixissem, purgantes pectora succos,
 Quicquid & in tota nascitur Anticyra.
 Sum tamen hæc passus, nec si mortalia possem,
 Et summi poteram tela cauere Dei.

Fortuna
rotæ insi-
stit.

Cræsus Lī
dorū Rex

Dionysius
Agrigeni
Iudū aper-
ruit.

Marius
Mintur-
nislauit.

Anticyra
hellebo-
rum.

F

Tu

Tu quoq; fac timeas & quæ tibi læta uidentur,
Dum loqueris fieri trislia posse puta.

ELEGIA IIII.

Ad Sextum Pompeium.

Nulla dies adeò est Australib. humida nimbis
Non intermissis ut fluat imber aquis.
Nec sterilis locus ullus ita est, ut non sit in illo
Mista ferè duris utilis herba rubis.

Magnis
malis ad-
est semper
solatium,

Nil adeò fortuna grauis miserabile fecit,
Ve minuant nulla gaudia parte malum.
Ecce domo, patriaq; carens oculisq; meorum,
Naufragus in Getici littoris actus aquas.

Qua tamen inueni uultum diffundere causa
Possim fortunæ nec meminisse meæ,
Nam mihi cum fulua tristis spaciarer arena,
Visa est à tergo penna dedisse sonum.
Respicio, nec corpus erat, quod cernere possem,
Verba tamen sunt hæc aure recepta meæ.

Fama uo-
lucris,

En ego lætarum uenio tibi nuncia rerum
Fama per immensas aëre lapsa uias.
Consule Pompeio, quo non tibi charior alter,
Candidus & foelix proximus annus erit.

Dixit, & ut læto Pontum rumore repleuit,
Ad gentes alias hinc Dea uertit iter.
At mihi dilapsis inter noua gaudia curis,
Excidit asperitas huius iniqua loci.

Ianus an-
nū referat

Ergo ubi Iane biceps longum reseraueris annum,
Pulsus & à sacro mense December erit.

Purpure

Purpura Pempetum summi uelabit honoris,
 Ne titulis quisquam debeat ille suis.
 Cernere iam uideo rumpi penè atria turba,
 Et populum lædi deficiente loco.
 Templaq; Tarpeia primùm tibi sedis adiri,
 Et fieri faciles in tua uota Deos.
 Colla boues niueos certæ præbere securi,
 Quos aluit campis herba Phalisca suis.
 Cumq; Deos omnes, tum quos impensius æquos
 Esse tibi cupias, cum Ioue Cæsar erit.
 Curia te excipiet patresq; ex more uocati,
 Intendent aures ad tua uerba suas.
 Hos ubi facundo tua uox hilarauerit ore,
 Utq; solet, tulerit prospera uerba dies.
 Egeris & meritas superis cum Cæsare grates,
 Qui causam, facias cur ita sæpè, dabit,
 Inde domum repetes toto comitante Senatu,
 Officium populi uix capiente domo.
 Me miserum, turba quod non ego cernor in illa,
 Nec possunt istis lumina nostra frui.
 Quod licet, absentem qua possum mente uidebo,
 Aspiciet uultus Consulis illa sui.
 Dij faciant, aliquo subeat tibi tempore nostrum
 Nomen, & heu, dicas, quid miser ille facit?
 Hæc tua protulerit si quis mihi uerba fatebor
 Protinus exiliuui mitius esse meum.

Panegyri-
 cum intel-
 ligit,

ELEGIA V.

Ad Pompeium
 Consulem.

ITe leues Elegi doctas ad Consulis aures,
 Verbaq; honorato ferte legenda uiro.

R 2

Longe

Longa uia est, nec uos pedibus proceditis aquis,
 Tecta q̄; brumali sub niue terra laet.
 Cū gelidam Thracen, opertum nubibus Amon,
 Et maris Ionij transferitis aquas:
 Luce minus decima dominam uenietis in urbem,
 Vt festinatum non faciatis iter.
 Protinus inde domus uobis Pompeia petatur,
 Non est Augusto iunctior ulla foro.
 Si quis, ut in populo, qui sitis, & unde, requirat,
 Nomina decepta quælibet aure ferat.
 Vt sit enim tutum, sicut reor esse fateri,
 Verba minus certè ficta timoris habent.
 Copia nec uobis ullo prohibente uidendi
 Consulis, ut limen contigeritis erit.
 Aut reget ille suos dicendo iura Quirites,
 Conspicuum signis cū premet altus ebur.
 Aut populi reditus positam componet ad hastam,
 Et minui magnæ non sinet urbis opes.
 Aut ut erunt patres in Iulia templa uocati,
 De tanto dignis consule rebus aget.
 Aut feret Augusto solitam, natoq̄; salutem,
 Deq̄; parum noto consulet officio.
 Tempus ab his uacuum Caesar Germanicus omne
 Aut feret, à magnis hunc colit ille deis.
 Cū tamen à turba rerum requieuerit harum,
 Ad uos mansuetas porriget ille manus.
 Quidq̄; parens ego uester agam, fortasse requirer,
 Talia uos illi reddere uerba uelim.
 Viuit adhuc, uitamq̄; tibi debere fatetur,
 Quod prius à mihi Casare munus habet.
 Te sibi, cum fugeret, memori solet ore referre,
 Barbaricæ tutas exhibuisse uias.

Forum
Augustū.

Templum
Iulij.

Sanguine

Sanguine Bistonium quod non tepescerit enses,
 Effectum cura pectoris esse sui.
 Addita præterea uitæ quoque multa tuendæ
 Munera, ne proprias attenuaret opes.
 Pro quibus ut meritis referatur gratia, iurat,
 Se fore mancipium tempus in omne tuum.
 Nam prius umbrosa carituros arbore montes,
 Et freta uel uolans non habitura rates:
 Fulminaque in fontes cursu reditura supino,
 Gratia quam meriti possit abire tui.
 Hæc ubi dixeritis, seruet sua dona, rogare,
 Sic fuerit uestræ causa peracta uicæ.

Mancipiū

ELEGIA VI.

Ad Brutum.

Quam legis, ex illis tibi uenit epistola Brute,
 Nasonem nolles in quibus esse locis.
 Sed quod tu nolles, uoluit miserabile fatum:
 Heu mihi plus illud, quam tuo uota ualeat.
 In Scythia nobis quinquennis Olympias acta est,
 Iam tempus lustris transit in alterius.
 Præstat enim fortuna tenax, uotisque malignum
 Opponit nostris insidiosa pedem.
 Certus eras pro me Fabiæ laus maxima gentis,
 Numen ad Augustum supplice uoce loqui.
 Occidis ante preces, causamque ego Maxime mortis,
 Nec fueram tanti, me reor esse tuæ.
 Iam timeo nostram cuiquam mandare salutem,
 Ipsum morte tua concidit auxilium.
 Coeperat Augustus deceptæ ignoscere culpæ,
 Spem nostram terras deseruitque sinu.

Olympias
quinquen
nis.

F 3

Quale

Quale tamen potui de coelitate Brute recenti
Vestra procul positus carmen in ora dedi.

Quae proficit pietas utinam mihi, sitq; malorum
Iam modus, & sacra mitior ira domus.

Te quoq; idem liquido possum iurare precari,
O mihi non dubia cognite Brute fide.

Aduersis
reb. amor
crescit.

Nam cum praestiteris uerum mihi semper amorem,

Hic tamen aduerso tempore creuit amor,

Quiq; tuas pariter lachrymas nostrasq; uideret,

Passuros poenam crederet esse duos.

Lenem te miseris genuit natura, nec ulli

Mitius ingenium, quam tibi, Brute dedit.

Ingenium
Bruti,

Vt quicquid ualeas ignorat Marte forensi,

Posse tuo peragi uix putet ore reos.

Scilicet eiusdem est, quamuis pugnare uidetur,

Supplicibus facilem, fontibus esse trucem,

Cum tibi suscepta est legis utindicta seueræ,

Verba uelut tinctum singula uirus habent.

Hostibus eueniat quam sis uiolentus in armis

Sentire, & linguae tela subire tua.

Quae tibi tam tenui cura limantur, ut omnes

Istius ingenium corporis esse negent.

At si quem laedi fortuna cernis iniqua,

Mollior est animo foemina nulla tuo.

Hoc ego praecipue sensi, cum magna meorum

Noticiam pars est inficiata mei.

Immemor illorum, uestri non immemor unquam,

Qui mala sollicitè nostra leuatis, ero.

Et prius hinc nobis nimium conterminus Ister,

In caput Euxino de mare uerret iter.

Thyestes,

Vtq; Thyestæ redeant si tempore mensæ

Solis ad Eoas currus agetur aquas.

Quam

Quam quisquã uestrum, qui me doluistis ademptum,
Arguat ingratum non meminisse sui.

ELEGIA VII.

Ad Vestalem.

Missus es Euxinas quoniã Vestalis ad oras,
Vt positus reddas iura sub axe locis.
Aspicias en præsens quali iaceamus in aruo,
Nec me, testis eris, falsa solere queri.
Accedit uoti nostræ non irrita per te,
Alpinis iuuenis regibus orte, fides.
Ipse uides certè glacie concrescere pontum,
Ipse uides rigido stantia uina gelu.
Ipse uides onerata ferox ut ducat Iazis, Iazis
Per medias Istri plaustra bubulcus aquas.
Aspicias & mitti sub adunco toxica ferro,
At telum causas mortis habere duas.
Atq; utinam pars hæc tantum spectata fuisset,
Non etiam proprio cognita Marte tibi.
Tenditis ad primum per densa pericula pilum, Primi-
Contigit ex merito qui tibi nuper honor. lus
Si licet hic titulus plenis tibi fructibus ingens,
Ipsa tamen uirtus ordine maior erit.
Non negat hoc Ister, cuius tua dextera quondam,
Puniceam Getico sanguine fecit aquam.
Non negat Aegyptos, quæ te subeunte recepta,
Sensit in ingenio nil opus esse loci.
Nam dubium est, positu melius defensa, manuice,
Vrbs erat in summo nubibus æqua iugo.
Sithonio regi ferus interceperat illam
Hostis, & ereptas uictor habebat opes.

F 4 Donec

Vitellius. Donec fluminea deuect i Vitellius unda,
 Intulit exposito milite signa Getis.
 At tibi progenies alti fortissima Domni,
 Venit in aduersos impetus ire uiros.
 Nec mora, conspicuus longè fulgentibus armis,
 Fortiane possint facta latere, caues.
 Ingentiq; gradu contra ferrumq; locumq;
 Saxaq; brumali grandine plura subis.
 Nec te missa super iaculorum turba moratur:
 Nec quæ uipereo tela cruore madent.
 Spicula cum pictis hærent in casside pennis,
 Parsq; ferè scuti uulnere nulla uacat.
 Nec corpus cunctos feliciter effugit ictus,
 Sed minor est acri laudis amore dolor.

Ajax. Talis apud Troiam Danais pro nauibus Ajax
 Dicitur Hæctoreas sustinuisse faces.
 Ut propius uentum est, admotaq; dextera dextræ
 Resq; fero potuit comminus ense geri:
 Dicere difficile est quid Mars tuus egerit illic,
 Quæ itq; neci dederis, quosq; quibusq; modis,
 Ense tuo factos calcabas uictor aceruos,
 Impositoq; Getes sub pede multus erat.
 Pagnat ad exemplum primi minor ordine pili,
 Multaq; fert miles uulnera multa facit.
 Sed tantum uirtus alios tua præterit omnes,
 Ante citos quantum Pegasus ibat equos.
 Vincitur Agyptos testataq; tempus in omne
 Sunt tua Vestalis carmine facta meo.

ELEGIA VIII.

Ad Suillinum.

Littera

Littera sera quidem studijs, excolte Suilli
 Huc tua peruenit, sed mihi grata tamen.
 Qua pia si posset superos lenire rogando
 Gratia, laturum te mihi dicis opem.
 Ut iam nil praestes, animi sum factus amici
 Debitor, & meritum uelle iuuare uoco.
 Impetus iste tuus longum modò daret in aeuum,
 Neue malis pietas sit tua lassae meis.
 Ius aliquod faciunt affinia uincula nobis,
 Quae semper maneant illab facta precor.
 Nam tibi quae coniunx, eadem mihi filia penè est:
 Et quae te generum, me uocat illa uirum.
 Hei mihi si lectis uultum tu uersibus istis
 Ducis, & affinem te pudet esse meum.
 At nihil hinc dignum poteris reperire pudore,
 Praeter fortunam, quae mihi caeca fuit.
 Seu genus excutias, equites ab origine prima,
 Vsq; per innumeros inueniemur auos.
 Siue uelis, mores qui sint inquirere nostri,
 Errorem misero detrahe, labe carent.
 Tu modò si quid agi sperabis posse precando,
 Quos colis exora supplice uoce Deos.
 Dij tibi sunt Caesar iuuenis, tua numina plata,
 Haec certè non est notior ara tibi.
 Non sinit illa sui uanas antistitis unquam
 Esse preces, nostris hinc pete rebus opem.
 Quamlibet exigua si nos ea iuuerit aura,
 Obruta de medijs cymba resurget aquis.
 Tunc ego thura feram rapidis solennia flammis,
 Et quantum ualeant numina, testis ero.
 Nec tibi de * patrio statuam Germanice templum * Pario
 Marmore, carpsit op's illa ruina meas.

Debitor
amicitiz.

Ouidius
eques.

F S Templum

Templa domus facient uobis, urbesq; beatæ,
Naso suis opibus carmine gratus erit.

Parua quidem fateor pro magnis munera reddi,
Cum pro concessa uerba salute damus.

Dare quæ
possimus.

Sed qui, quæ potuit, dat maxima, gratus abunde est,
Et finem pietas contigit illa suum.

Nec quæ de te parua pauper Dijs bibat acerua,
Thura minus grandi, quam data lance, ualent.

Carmina
optima
sunt mu-
nera prin-
cipum.

Agnæq; tam lactens, quam gramine pasta Phalisco
Victima Tarpeios inficit icta focos.

Nec tamen officio uatum per carmina factio,
Principibus res est aptior ulla uiris.

Carmina uestrarum peragunt præconia laudum,
Neue sic actorum fama caduca cauent.

Carmine fit uiuax uirtus, expersq; sepulchri,
Noticiam seræ posteritatis habet.

Vetustas
consumit
patrix.

Tabida consumit ferrum lapidemq; uetustas,
Nullaq; res maius tempore robur habet.

Scripta ferunt annos, scriptis Agamemnona nosti,
Et quisquis contra, uel simul arma tulit.

Quis Thebas septemq; duces sine carmine nosset?
Et quicquid posthæc quicquid est ante fuit?

Diſ carmi-
nib. fiunt.

Diſ quoq; carminibus, si fas est dicere, fiunt,
Tantaq; malestas ore canentis eget.

Sic chaos ex ille naturæ mole prioris,
Digestum partes scimus habere suas.

Sic affectantes coelestia regna Gigantes,
Ad Styga nubifero undicis igne datos.

Sic uictor laudem superatis Liber ab Indis,
Alcides capta traxit ab Oechalia.

Et modò Caesar animum, quem uirtus addidit astris,
Sacrarunt aliqua carmina parte tuum.

Si

LIBER VIII.

Si quid adhuc igitur uiui Germanice nostro

Restat ingenio, seruiet omne tibi.

Non potes officium uatis contemnere Vates,

Iudicio precium res habet ista tuo.

Quod nisi te nomen tantum ad maiora uocasset,

Gloria Pieridum summa futurus eras.

Sed dare materiam nobis, quam carmina, mauiis,

Nec tamen ex toto deserere illa potes.

Nam modò bella geris, numeris modò bella coërces:

Quodq; alijs opus est, hoc tibi lusus erit.

Vtq; nec ad cytharã, nec ad arcũ segnis Apollo est,

Sed uenit ad sacras neruus uterq; manus:

Sic tibi nec docti desunt, nec principis artes.

Mista sed est animo cum Ioue Musa tuo.

Quæ quoniam nec nos unda submouit ab illa.

Vngula Gorgonei quam caua fecit equi:

Prosit, opemq; ferat communia sacra tueri,

Atq; iisdem studijs imposuisse manum,

Littora pellitis nimium subiecta Corallis,

Vt tandem sæuos effugiamq; Getas.

Clausaq; si misero patria est, ut ponar in illo

Qui minus Ausonia distat ab urbe loco.

Vnde tuas possim laudes celebrare recentes.

Magnaq; quam minima facta referre mora.

Tangat ut hoc uotum coelestia chare Suilli,

Numina pro socero penè precare tuo.

Germani
cus poëta

Imponere
manum.

ELEGIA IX.

Ad Græcinum.

Vnde licet, non unde iuuat, Græcine salutem
Mittit ab Euxinis hanc tibi Naso uadis,
Missaq;

Missaq; Dij faciant aurozam occurrat ad illam,
Bis senos fasces quæ tibi prima dabit.

Græcinus Et quoniam sine me tanges Capitolia Consul,
Consul, Et fiam turbæ pars ego nulla tuæ:

In domini subeat partes, & præstet amici
Officium iusso littera nostra die.

Atq; ego si fatis essem melioribus ortus,
Et mea sincero currere axe rota.

Quo nunc nostra manus per scriptum fingitur, esse:
Lingua salutandi munera functa tui.

Gratatusq; darem cum dulcibus oscula uerbis,
Nec minus ille meus, quàm tuus esset honor,

Illa (confiteor) sic essem luce superbus,
Ut caperet fassus uix domus ulla meos.

Dumq; latus sancti cinget tibi turba Senatus,
Consulis ante pedes ire iuberer eques.

Et quanquam cuperem semper tibi proximus esse,
Gauderem lateris non habuisse locum.

Nec querulus turba quamuis eliderer, essem,
Sed foret à populo tum mihi dulce premi

Prospicerem gaudens, quantus foret agminis ordo,
Densaq; quàm longum turba teneret iter.

4 noris

Quoq; magis + noscas quàm me uulgaria tangant,
Spectarem, qualis purpura te tegeret.

Signa in
sella.

Signa quoq; in sella nossem formata curuli,
Et totum Numidæ sculptile dentis opus.

At cum Tarpeias esses deductus in arces,
Dum caderet iussu uictima sacra tuo.

Me quoq; secretò grates sibi magnus agentem
Ardisset, media qui sedet æde Deus.

Tburaq; mente magis plena quam lance dediissem,
Ter quater imperij lætus honore tui.

Hic

Hic ego praesentes inter numerare amicos,
 Mitia ius urbis si modo fata darent.
 Quaeque mihi sola capitur nunc mente uoluptas,
 Tunc oculis etiam percipienda foret.
 Non ita coelitis uisum est, et forsitan aequis,
 Nam quid me poenae causa negata inuet?
 Mente tamen quae sola loco non exulat, utar,
 Praetextam, fascis aspiciamque tuos.
 Haec modo te populo reddentem iura uidebit,
 Et se secretis finget adesse tuis.
 Nunc longi reditus hasta supponere lustris
 Credet, et exacta cuncta locare fide.
 Nunc facere in medio facundum uerba Senatu,
 Publica quarentem quid petat utilitas.
 Nunc pro Caesaribus superis decernere grates,
 Albae opimorum colla ferire bouum.
 Atque utinam, cum iam fueris potiora precatus,
 Ut mihi placetur principis ira, roges.
 Surgat ad hanc uocem plena pius ignis ab ara,
 Detque bonum uoto lucidus omnem apex.
 Interea qua parte licet, ne cuncta queramur,
 Hic quoque te festum Consule tempus agam.
 Altera letitia est, nec cedens Causa priori,
 Successor tanti frater honoris erit.
 Nam tibi finitum summo Graecine Decembri,
 Imperium Iani suscipit illo die.
 Quaeque est in uobis pietas, alterna feretis
 Gaudia: tu fratris fascibus, ille tuis.
 Sic tu bis fueris Consul, bis Consul et iste,
 Inque domo binus conspicietur honor.
 Qui quanquam est ingens et nullum Martia summo
 Altius imperium Consule Roma uidet:

Omnia ex
 ulabant
 Ouid. pre
 ter mentē

Frater
 Graecini.

Multi

Multiplieat tamen hunc grauitas auctoris honorent,
Et maiestatem res data dantis habet.

Flaccus

Gracinus

Iudicijs igitur liceat Flaccoq; tibiq;
Talibus Augusti tempus in omne frui.
Cum tamen a rerum cura proprio uacabit,
Vota precor uotis addite uestra meis.

Et si qua dabit aura sinum, iactate rudentes,
Exeat e Stygijs ut mea nauis aquis.

23. sinu

24. dila

25. bim

26. m. 101

Præfuit his Gracine locis modò Flaccus, & illo

Ripa ferox Istri sub duce tuta fuit.

Hic tenuit Mysas gentes in pace fideli,

Hic arcu fisos terruit ense Getas.

Hic raptam Troezen celeri uirtute recepit,

Danubius

Infectumq; fero sanguine Danubium.

Quære loci faciem, Scythiciq; incommoda cali,

Et quam uicino terrear hoste, roga.

Sint ne litæ tenues serpentis felle sagittæ,

Fiat an humanum uictima dira caput.

Mentiar, an coëat duratus frigore Pontus,

Et teneat glacies iugera multa freti.

Hæc ubi narrarit, quæ sit mea fama, require,

Quoq; modò peragam tempora dura, roga.

Animi

ocium.

Nec sumus hîc odio, nec scilicet esse meremur,

Nec cum fortuna mens quoq; uersa mea est.

Illa quies animi est, quam tu laudare solebas,

Ille uetus solito perstat in ore pudor.

27. m. 101

28. m. 101

Sic ego sum longè, sic hic, ubi barbarus hostis,

Vt fera plus ualeant legibus arma, facit.

Rem queat ut nullam tot iam Gracine per annos

Fœmina de nobis, uirûe puerûe queri.

Hoc facit, ut misero faueant, adsintq; Tomitæ,

Hæc quoniã tellus testificanda uibi est.

29. m. 101

III,

Illi, qui me uelle uident, discedere malunt,
 Respectu cupiunt hinc uamen esse sui.
 Nec mihi credideris, extant decreta, quibus nos
 Laudat, & immunes publica cere facit.
 Conueniens miseris, & quanquam gloria non est,
 Proxima dant nobis oppida munus idem.
 Nec pietas ignota mea est, uidet hospita terra
 In nostra sacrum Cæsaris esse domo.
 Stant pariter natusq; pius, coniunxq; sacerdos,
 Numina iam facto non leuiora Deo.
 Neu desit pars ulla domus, stat uterq; nepotum,
 Hic auæ lateri proximus, ille patris.
 His ego do toties cum thure precantia uerba,
 Eo quoties surgit ab orbe dies.
 Tota, licet quæras, hoc me non fingere dicet,
 Officij testis Pontica terra mei.
 Pontica me tellus quantis hæc possumus ora,
 Natalem ludis scit celebrare Dei.
 Nec minus hospitibus pietas est cognita talis,
 Misit in has si quos longa Propontis aquas.
 Is quoq; quo fuerat leuior sub præside Pontus,
 Audierit frater forsitan ista tuus.
 Fortuna est impar animo, taliq; libenter
 Exiguas carpo munere pauper opes.
 Nec uestris damus hæc oculis, procul orbe remoti,
 Contenti tacita sed pietate sumus.
 Et tamen hæc tangent aliquando Cæsaris aures,
 Nil illum toto quod fit in orbe latet.
 Tu certè scis hæc superis ascite, uidesq;
 Cæsar, & est oculis subdita terra tuis.
 Tu nostras audis inter conuexa locatus
 Sidera, sollicito quas damus ore preces.

Publica
cera.

Sacrū Cæ
saris in do
mo Quir
dij.

* Pirue

* perueni-
unt

* Peruenient illuc & in carmina forsitan illa,
Quæ de te nisi cœlitz facta nouo.
Auguror his igitur flecti tua numina, nec tu
Immeritò nomen mite parentis habes.

ELEGIA X.

Ad Albinouanum.

Sexēnale
exilium
Ouidij.

HAc mihi in Euxino bis tertia ducitur æstas
Littore, pellitos inter agenda Getas.
Et quos tu silices, & quod e charissime ferrum,
Duricie confers Albinouane meæ?

Vfus. Gutta cauat lapidem, consumitur annulus usu,
Et teritur pressa uomer aduncus humo.
Tempus edax igitur, præter nos, omnia perdet,
Cessat duritia mors, quoq; uicta meæ.

Vlysses pa-
tientia ex-
emplum.

Exemplum est animi nimium patientis Vlysses,
Iactatus dubio per duo lustra mari.
Tempora solliciti, sed non tamen omnia fati
Pertulit, & placida sæpè fuere moræ.
An graue sex annis pulchram fouisse Calypso?
Aequore æq; fuit concubuisse Deæ?
Excipit Hippotades qui dat pro munere uentos,
Curuet ut impulsos utilis aura sinus.
Nec bene cantantes labor est audisse puellas,
Nec degustanti lotos amara fuit.
Hos ego patriæ faciant obliuia succos
Parte meæ uitæ, si modò dentur, emam.
Nec tu contuleris urbes Læstrygonis unquam
Gentibus, obliqua quas obit Ister aqua.
Nec uincet Cyclops sæuum feritate Phycem,
Qui quota terroris pars solet esse mei?

Scyllæ

Scylla feris trunco cum latret ab inguine mōstris,
 Enochæ & nautis plus nocuere rates. 4 nobis
 Nec potes infestis conferre Charybdin Achæis, Achgi.
 Ter litet epotum, ter uomat illa fretum.
 Qui quanquam dextra regione licentius errant,
 Securum latus hoc non tamen esse sinunt.
 Hic ager infrondis, hic spicula tecta uenenis,
 Hic freta uel pediti peruia reddit hyems.
 Ut quæ remus iter pulsus modò fecerat undis,
 Siccus contempta naue uiator eat.
 Qui ueniunt istinc, uix uos ea credere dicunt:
 Quàm miser est, qui fert asperiora fide?
 Crede tamen, nec te causas nescire sinemus, Miserrimū fide
carere mi
seriam.
 Horrida Sarmaticum cur mare duret hyems.
 Proxima sunt nobis plaustri præbentia formam,
 Et quæ præcipuum sidera frigus habent.
 Hinc oritur Boreas, ora quæ domesticus huic est,
 Et sumit uires à propiore loco.
 At notus aduerso tepidus qui spirat ab axe,
 Est procul & rarus, languidior quæ uenit.
 Adde quod hic clauso miscentur flumina Ponto,
 Vim quæ fretum multo perdit ab amne suam.
 Huc Lycus, huc Sagaris, Peneus quæ, Hispanus quæ, Cra
 Influit, & crebro uertice tortus Halys, (tes quæ
 Parthenius quæ rapax, & uoluens saxa Cynapes
 Labitur, & nullo tardior amne Tyras.
 Et tu foemineæ Thermodon cognite * turmæ, * turbæ
 Et quondam Graiis Phasi petite uiris.
 Cum quæ Borysthenio liquidissimus amne Nyraßpes,
 Et tacitè peragens lene Melanthus iter.
 Qui quæ duas terras, Asiam, Cadmi quæ sororem
 Separat, & cursus inter utranquæ facit.

G

Innume-

- Innumeriq; alij, quos inter maximus omnes
 Credere Danubius se tibi Nile negat.
 Copia tot laticum, quas auget, adulterat undas,
 Nec patitur uires æquor habere suas.
- Pigra pal^o** Quin etiam stagno similis, pigraq; paludi
 Cœruleus uix est, diluiturq; eolor.
- Aquamari-
 rina gra-
 uior.** Innat at unda fredo dulcis, leuiorq; marina est,
 Quæ proprium misto de sale pondus habet.
 Si roget hæc aliquis, cur sint narrata Pedoni,
 Quid uel loqui certis iuuerit ista modis:
 Detinui dicam curas, tempusq; fefelli,
 Hunc fructum præsens attulit hora mihi.
 Adfuimus, solito dum scripsimus ista dolore,
 In medijs nec nos sensimus esse Getis.
- Theseus
 celebra-
 tus ab Al-
 binouano** At tu non dubito eum Thesea carmine laudes,
 Matericæ titulos quin tueare tuæ.
 Quemq; refers, imitare uirum, uetat ille profecto
 Tranquilli comitem temporis esse fidem.
 Qui quanquam est factis ingens, & conditor à te,
 Vix tanto, quantus debuit ore cani,
 Est tamen ex illo nobis imitabile quiddam,
 Inq; fide Theseus quilibet esse potest.
 Non tibi sunt hostes ferro, clauaq; domandi,
 Per quos uix ulli peruius Isthmos erat.
- + operosa** Sed præstandus amor, res non + onerosa uolenti,
 Quis labor est puram non temerasse fidem?
- + perstas** Hæc tibi qui + præstas indeclinatus amico,
 Non est quod lingua dicta querente putes.

ELEGIA XI.

Ad Gallionem.

Gallio

Gallo crimen erit uix excusabile nobis,
 Carmine te nomen non habuisse meo.
 Tu quoque enim, memini, coelesti cuspide facta
 Fouisti lachrymis uulnera nostra tuis,
 Atque utinam rapti iactura laesus amici
 Sensisses ultra, quod querere, nihil.
 Non ita Dijs placuit, qui te spoliare pudica
 Coniuge crudeles non habuere nefas.
 Nuncia nam luctus mihi nuper epistola uenit,
 Lectaque cum lachrymis sunt tua damna meis.
 Sed neque solari prudentem stultior ausim,
 Verbaque doctorum nota referre tibi.
 Finitumque tuum si non ratione dolorem,
 Ipsa iam pridem suspicor esse mora,
 Dum tua peruenit, dum littera nostra recurrens
 Tor maria et terras permeat, annus abit.
 Temporis officium solacia dicere certi est,
 Dum dolor in cursu est, dum petit aeger opem.
 At cum longa dies sedauit uulnera mentis,
 Intempestiue, qui monet illa, nouat.
 Adde quod, atque utinam uerum tibi uenerit omen.
 Coniugio felix iam potes esse nouo.

Gallionis
 coniunx
 mortua.

Dies enim
 mitigat
 dolorem.

ELEGIA XII.

Ad Tuticanum.

Quo minus in nostris ponaris amice libellis,
 Nominis efficitur conditione tui.
 Ast ego non alium prius hoc dignarer honore,
 Est aliquis nostrum si modo carmen honor.
 Lex pedis officio fortunaque nominis obstat,
 Quaque meos adeas est uia nulla modos.

Tuticani
 nomen
 non recipit
 uersus he-
 xameter.

S

a

Nam

Nam pudet in geminos ita nomen scindere uersus,

Desinat ut prior hoc, incipiatq; minor.

Et pudeat, si te qua syllaba parte moretur,

Arctius appellem, Tuticanumq; uocem.

• Nec

* Et potes in uersum Tuticani more uenire,

Fiat ut è longa syllaba prima breuis.

Aut ut ducatur quæ nunc correptius exit,

Et sit porrecta longa secunda mora.

His ego si uicijs ausim corrumpere nomen.

Ridear, et meritò pectus habere neger.

Hæc mihi causa fuit dilati muneris huius,

Quod meus adiecto scenore reddet ager.

Tecq; canam quacunq; nota, tibi carmina mittam

Penè mihi puero cognite penè puer.

Perq; tot annorum seriem, quot habemus uterq;

Non mihi quàm fratri frater amate minus.

Tu bonus hortator, ut duxq;, comesq; fuisti,

Cùm regerem tenera frena nouella manu.

Censor
Ouidij Tu
ticanus.

Sapè ego correxi sub te censore libellos,

Sapè tibi admonitu facta litura meo est.

Dignum Mæonijs Phæacida concedere chartis

Cùm te Pierides perdocuère Deæ.

Hic tenor, hæc uiridi concordia coepta iuuenta

Venit ad albentes illabefacta comas.

Quæ nisi te moueant, duro tibi pectora ferro

Esse, uel inuicto clausa adamante putem.

Sed prius huic desint et bellum et frigora terræ,

Inuisus nobis quæ duo Pontus habet.

Et tepidus Boreas, et sit præfrigidus Auster,

Et possit fatum mollius esse meum:

Quàm tua sint lapsa præcordia dura sodali,

Hic cumulus nostris absit, abestq; malis.

Tu

Tu modò per superos, quorum certissimus ille est,
 Quo tuus assidue principe creuit honor.
 Effice constanti profugum pietate tuendo,
 Ne sperate meam deserat aura ratem.
 Quid mandem quæris, peream, nisi dicere uix est,
 Si modò, qui perijt, ille perire potest.
 Nec quid agam inuenio, nec quid nolimûe uelimûe,
 Nec satis utilitas est mea nota mihi.
 Crede mihi, miseros prudentia prima relinquit,
 Et sensus cum re consiliûmq; fuit.
 Ipse precor quæras, qua sim tibi parte iuandus,
 Quoue uiam facias, ad mea uota uado.

ELEGIA XIII.

Ad Carum.

O Mibi non dubios inter memorande sodalis.
 Qui quòd es, id uerè Care uocaris, aue. **Carus,**
 Vnde saluteris, color hic tibi proximus index,
 Et structura mei carminis esse potest.
 Non quia mirifica est, sed quòd non publica certè:
 Qualis enim cunq; est, non later esse meam.
 Ipse quoq; ut chartæ titulum de fronte reuellas,
 Quod sit opus uideor dicere posse tuum.
 Quàm libet in multis positus noscère libellis,
 Perq; obseruatas inueniere notas.
 Pro dunt autorem uires, quas Hercule dignas
 Nouimus: atq; illi, quem canis esse pares. **Carus**
 Et mea Musa potest proprio deprensa colore, **Herculem**
 Insignis uicij forsitan esse suis. **celebrauit**
 Tam mala Thersiten prohibebat forma latère,
 Quàm pulchra Nireus conspiciendus erat.

G 3

Nec

Nec te mirari, si sunt uiciosa, decebit

Carmina, quæ faciam penè poëta Getes.

Ab pudet, & scripsi Getico sermone libellum,

Structa quæ sunt nostris barbara uerba modis.

Getico ser
mone quæ
dam scrip
ta ab Oui
dio.

Et placui, gratare mihi, cœpi quæ poëta

Inter inhumanos nomen habere Getas.

Materiam quæris? laudes de Cæsare dixi,

Adiuta est nouitas numine nostra Dei.

Nam patris Augusti docui mortale fuisse

Corpus, in ætherias numen abisse domos.

Esse parem uirtute patri, qui frena rogatus

Sapè recusati ceperit imperij.

Esse pudicarum Vestam te Liuia matram,

Ambiguum est nato dignior, an' ne uiro.

Esse duos iuuenes firma adiumenta parentis,

Qui dederint animi pignora certa sui.

Hæc ubi non patria perlegi scripta Camœna,

Venit & ad digitos ultima charta meos:

Et caput & plenas omnes mouere pharetras,

Et longum Getico murmur in ore fuit.

Atque aliquis scribas hæc cum de Cæsare, dixit,

Cæsaris imperio restituendus eras.

Ille quidem dixit, sed ne iam Care niuali

Sexta relegatum bruma sub axe uidet.

Carmina nil profunt, nocuerunt carmina quondam,

Primaque tam misera causa fuere fuga.

At tu per studij communia fœdera sacri,

Per non uile tibi nomen amicitia:

Sic capto Latij Germanicus hoste catenis,

Materiam uestris præbeat ingenijs.

Sic ualeant pueri uotum commune duorum

Queis laus formandis est tibi magna datis.

Quanta

Quanta potes præbe nostræ monumenta salutis,
 Quæ nisi mutato nulla futura loco est.

ELEGIA XIII.

Ad Tuticanum.

Hæc tibi mittuntur, quem sum modò carmina
 na questus

Non aptum numeris nomen habere meis.

In quibus excepto quod adhuc utcunq; ualemus,

Nil me præterea, quod inuet, inuenies.

Ipsa quoq; est inuisa salus, suntq; ultima uota,

Quolibet ex istis scilicet ire locis.

Nulla mihi cura est, terra quò mittar ab ista,

Hæc quia, quàm uideo, gratior omnis erit.

In medias Syrtes, mediam mea uela Charybdim

Mittite, præsentem dum careamus humo.

Styx quoq; si quid ea est, bene cõmutabimur Istro:

Si quid & inferius, quàm Stygia, mundus habet.

Gramina cultus ager, frigus minus odit hirundo,

Proxima Marticolis quàm loca Naso Getis.

Hirundo frigus odit.

Talia succensent propter mihi uerba Tomitæ,

Iraq; carminibus publicamota meis.

Ergo ego cessabo nunquam per carmina lædi?

Plectar & in cauto semper ab ingenio?

Ergo ego ne scribam, digitos incidere cunctor?

Telaq; adhuc demens, quæ noeuere, sequor?

Aduertere scopulos iterum diuertor & illas

In quibus offendit naufraga puppis, aquas.

Sed nihil admisi, nulla est mea culpa Tomitæ,

Quos ego, cum loca sin uestra perosus, amo.

Quilibet excutiat nostri monumenta laboris,

Littera de uobis est mea questanihil.

G 4

Frigus

Ouidius *Frigus & incurfus omni de parte timendos,*
in loca, nō *Et quod pulsetur murus ab hoste queror.*
homines *In loca, non homines, uerissima crimina dixi,*
in uectus. *Culpatis uestrum uos quoq; saepe solum.*
Ascras. *Esset perpetuo sua quam uitabilis Ascras,*
Hesiodus. *Ausa est agricula Musa docere senis.*
Et fuerat terra genitus, qui scripsit in illa,
Intumuit uati non tamen Ascras suo.
Quis patriam solerte magis dilexit Vlysse?
Hoc tamen asperitas indice dicta loci est.
Non loca, sed mores scriptis uexauit amaris
Septius Ausonius, acta q; Roma rea est.
Falsa tamen passa est a qua conuicia mente,
Obfuit auctori nec fera lingua suo.
At malus interpres populi mihi concitat iram,
Inq; nouum crimen carmina nostra uocat.
Tam felix utinam, quam pectore candidus essem,
Extat adhuc nemo faucius ore meo.
Pice nigri *Adde, quod Illyrica si iam pice nigrior essem,*
or. *Non mordenda mihi turba fidelis erat.*
Molliter a uobis mea fors excepta Tomitae,
Tam mites, Graios indicat esse uiros.
Gens mea Peligni, regioq; domestica Sulmo,
Non potuit nostris lenior esse malis.
Immunis *Quem uix incolumi cuiquam saluoq; daretis,*
Ouidius *Is datus a uobis est mihi nuper honor.*
apud Ge *Solus adhuc ego sum uestris immunis in oris,*
tas. *Exceptis si qui munera legis habent.*
Tempora sacrae meae sunt uelata corona,
Publicus inuito quam fauor imposuit.
Quam grata est igitur Latonae Delia tellus,
Erranti tutum quae dedit una locum.

T a m

Tam mihi chara Tomus, patria qua sede fugatis,
 Tempus ad hoc nobis hospita fida manet.
 Dij modò fecissent placida spem posset habere
 Pacis, & à gelido longius axe foret.

ELEGIA XV.

Ad Sextum Pom-
 peium.

Si quis adhuc usquam nostri nō immemor extat,
 Quid' ue relegatus Naso requirat agam,
 Cæsaribus uitam, Sexto debere salutem
 Me sciat, à superis hic mihi primus erit.
 Tempora nam misera complectar ut omnia uitæ,
 A meritis eius pars mihi nulla uacat.
 Quæ numero tot sunt, quot in horto fertilis arui,
 Punica sub lento cortice grana rubent.
 Africa quot segetes, quot Tmolia terra racemos,
 Quot Sicyon baccas, quot parit Hybla fauos.
 Confiteor, testere licet, signate Quirites,
 Nil opus est legum uiribus, ipse loquor.
 Inter opes & me, rem paruam pone paternas,
 Pars ego sum census quantulatunq; tui.
 Quàm tua Trinacria est, regnataq; terra Philippo
 Quàm domus Augusto continuata foro.
 Quàm tua rus oculis domini Campania gratum,
 Quæq; relicta tibi Sexte, uelempta tenes.
 Tam tuis en ego sum, cuius te munere tristi,
 Non potes in Ponto dicere habere nihil.
 Atq; utinam possis, & detur amicus aruum,
 Remq; tuam ponas in meliore loco.

Census
 pars Ouidii
 dius.

In dijs est

G S Quod

Quod quoniam in dijs est, tenta lenire precando,
 Numina perpetua quæ pietate colis,
 Erroris nam tu, uix est discernere nostri
 Sis argumentum magis, an auxilium.
 Nec dubitans oro, sed flumine sæpè secundo
 Augetur remis cursus euntis aquæ.
 Et pudet, & metuo semperq; eademq; precari,
 Ne subeant animo tædia iusta tuo.

Cupido. Verùm quid faciam? res immoderata Cupido est,
 Da ueniam uicio miris amice meo.
 Scribere sæpè aliud cupiens, de labor eodem,
 Ipsa locum per se litteræ nostræ rogat,
 Seu tamen effectus habitura est gratia, seu me
 Dura iubet gelido Parca sub axe mori:
 Semper inoblita repetam tua munera mente,
 Et mea me tellus audiet esse tuum,
 Audiet & coelo posita est quæcunq; sub ullo,
 Transit nostræ feros si modò Musa Getas.
 Teq; meæ causam seruatoremq; salutis,
 Meq; tuum libra norit & ære + minus.

ELEGIA XVI.

Ad Inuidum.

Inuide quid laceras Nasonis carmina rapti?
 Non solet ingenijs summa nocere dies.
 Fama cele- Ramaq; post cineres maior uenit, & mihi nomen
 brior post- Tunc quoq; cum uiuis annumerarer, erat.
 uitam. Cùm foret & Marsus, magniq; Rabirius oris,
 Iliacusq; Macer, sidereusq; Pædo.
 Et qui Iunonem læsisset in Hercule, Carus,
 Iunonis si iam non gener ille foret.

Quiq;

Quiq; dedit Latio carmen regale Seuerus,
 Et cum subtili Priscus uterq; Numa.
 Quiq; uel imparibus numeris Montane, uel æquis
 Sufficis, & gemino carmine nomen habes.
 Et qui Penelope rescribere iussit Vlysses,
 Errantem sauo per duo lustra mari.
 Quiq; suam Trœzen, imperfectumq; dierum
 Deseruit celeri morte Sabinus opus.
 Ingenijq; sui dictus cognomine Largus,
 Gallia qui Phrygium ducit in arua senem.
 Quiq; canit domito Camerinus ab Hectore Troia,
 Quiq; sua nomen Phyllide Thuscus habet.
 Veliuoliq; maris uates cui credere posses
 Carmina cœruleos composuisse Deos.
 Quiq; acies Lybicas, Romanaq; prælia dixit,
 Et Marius scripti dexter in omne genus.
 Trinacriusq; sua Perseidos author & actor,
 Tantalida reducis Tyndaridosq; Lupus.
 Et qui Mœniden Phœacida uertit, & unã
 Pindaricæ fidicen tu quoq; Ruse lyra.
 Musaq; Turani Tragicis innixa coturnis:
 Et tua cum socco Musa Melisse leuis.
 Cum Varius Græcebusq; darent fera dicta tyranni,
 Callimachi Proculus molle teneret iter.
 Tityrus antiquas & erat qui pasceret herbas,
 Aptaq; uenanti gratius arma daret.
 Naiadas à Satyris caneret Fontanus amatas,
 Clauderet imparibus uerba Capella modis,
 Cumq; forent alij, quorum mihi cuncta referre
 Nomina lōga mora est, carmina uulq; habet.
 Essent & iuueces, quòd inedita causa est,
 Appellandorum nil mihi iuris adest,

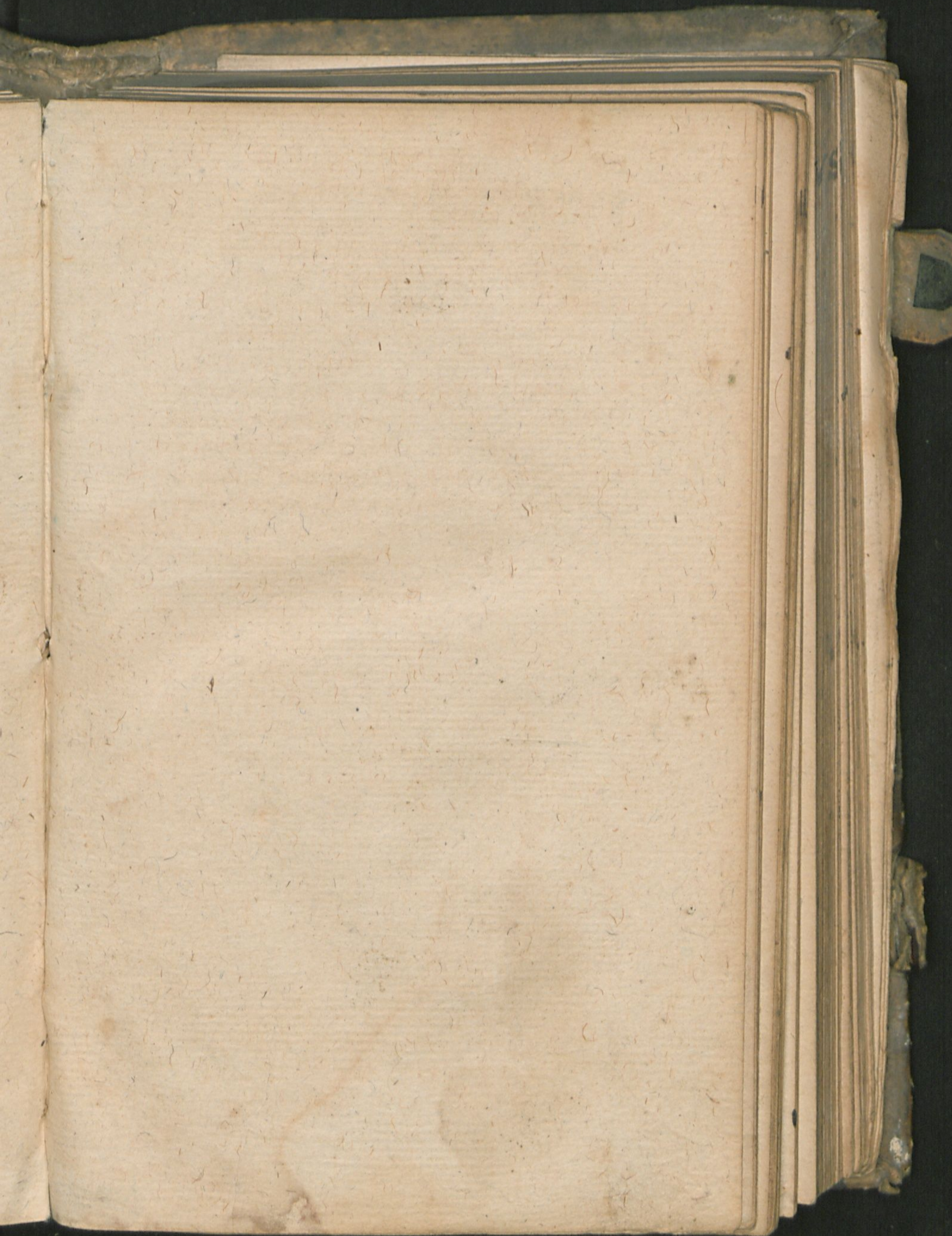
Teta-

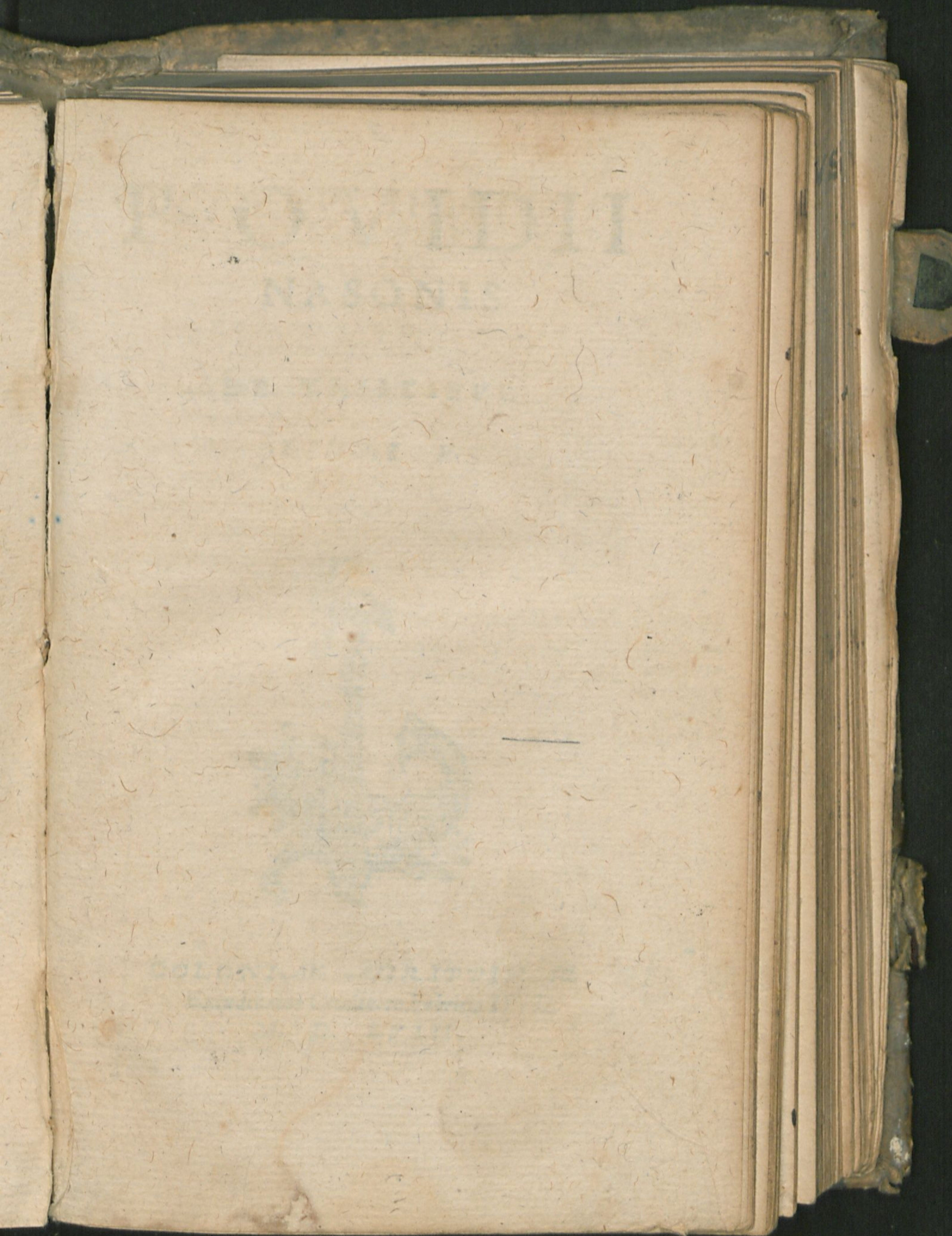
Te tamen in turba non ausim Gotta silere,
 Pieridum numen, praesidiumq; fori.
 Maternos Cottas cui, Messalasq; paternos
 Maxima nobilitas ingeminata dedit.
 Dicere si fas est, claro mea nomine Musa,
 Atq; inter tantos, quæ legeretur, erat.
 Ergo summotorum patria proscindere liuor
 Desine, neu cineres sparge truente meos.
 Omnia perdidimus, tantummodo uita relicta est.
 Præbeat ut sensum, materiamq; malis.
 Quid iuuat extinctos ferrum demittere in artus?
 Non habet in nobis iam noua plaga locum.

I

F N S.

I

Handwritten text in a circular stamp, likely a library or archival mark, located in the bottom right corner of the page.

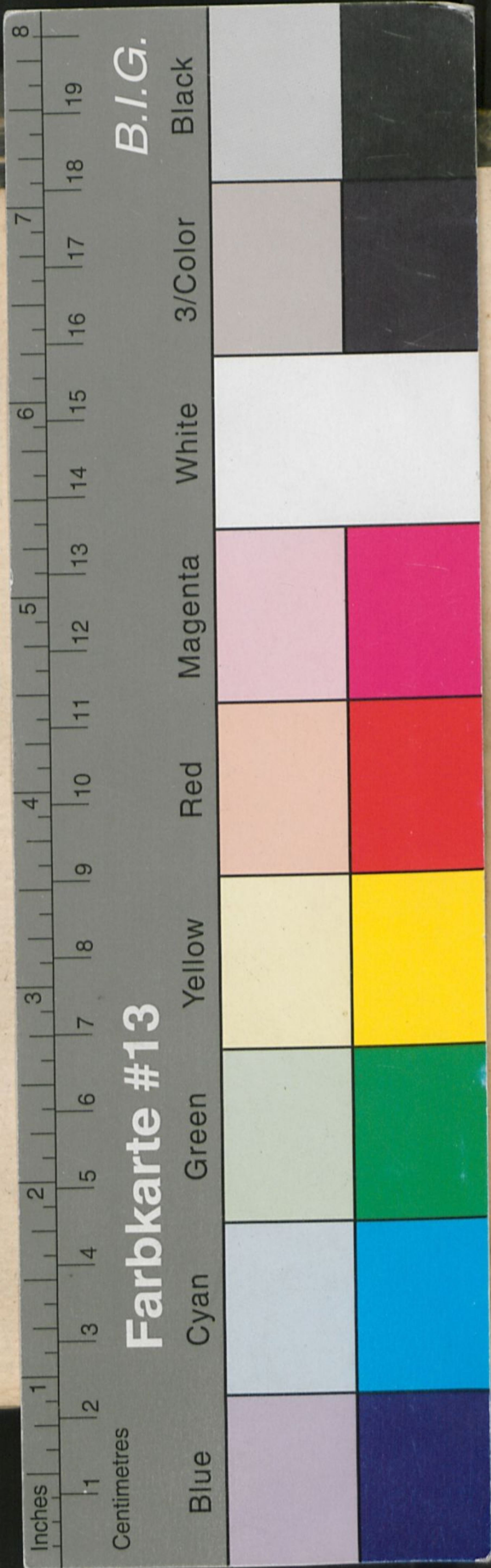

Li 424

X 2202348

3.
P. OVIDII
NASONIS

DE PONTO.

LIBRI IIII.

COLONIAE AGRIPPINAE
Excudebatur Gualthero Fabricio IV. L.
M. D. LVII.

[4i 347]

